

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING
IDUN
 FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET.

N:r 5 (840).

LÖRDAGEN DEN 31 JANUARI 1903.

16:DE ÄRG.

PRENUMERATIONSPRIS PR ÅR: IDUN KR. 6:— IDUNS PRAKTUPPLAGA » 8:— IDUN, FÄNRIK STÅL-UPPL. » 10:— IDUNS MODETIDNING » 2: 20	UTGIFNINGSTID: HVARJE LÖRDAG. LÖSNUMMERPRIS: 10 ÖRE.	REDAKTÖR OCH UTGIFVARE: FRITHIOF HELLBERG TRÄFFAS SÄKRAST KL. 2—3. REDAKTIONSSEKR.: JOHAN NORDLING.	BYRÅ: 17 BRYGGAREGATAN 17. REDAKTIONEN KL. 10—4 EXPEDITIONEN KL. 9—5. ALLM. TEL. 61 47. RIKS 16 46.	KOMMISSIONÄRER ANTAGAS ÖFVER HELA LANDET PÅ ALL- DELES SÄRSKILDT FÖRMÅNL. VILLKOR. STOCKHOLM IDUNS KUNGL. HOFBÖJTRYCKERI.
---	--	---	---	---

ANNA SJÖSTEDT-ENJOLRAS.

DÄR UTE PÅ Père-Lachaise, Paris stora »Gudsåker», ligger mellan Thiersmausolée och Racines mera anspråkslösa monument familjen Enjolras' släktgraf. För några dagar sedan nedsattes här stoftet af en vår landsmaninna. Mera frejdade grannar än »tredje republikens» förste president och den store skalden och tänkaren kunde hon knappast fått, om hon hvilat i en af Pantheons griftkamrar. Jag var därute vid m:me Anna Sjöstedt-Enjolras' jordfästning, och vid en mera högtidlig har jag knappast närvarit, trots det att all onödig ståt, allt tomt prål enligt den afidnas egen önskan blifvit bannlyst. Ett gripande tal af pastor Stadener samt härlig sång af fröken af Klint. En mängd vänner och bekanta, såväl svenskar som fransmän, hade här mötts. Maken och en 11-årig dotter utgjorde de närmast sörjande. Inför en sorg sådan som deras ryggar äfven en tidningsman

tillbaka, och ehuru jag kommit för att söka erhålla några närmare underrättelser om den döda, afstod jag dock från alla planer i den vägen.

Dagen därefter träffade jag emellertid änkingen uppe hos vår pastor och blef föreställd för honom. Då han frågade mig om bästa sättet att i svenska tidningar låta kungöra sin makas frånfälle, tog jag mod till mig och frågade, om han tillät mig att i Idun skriva några ord om henne, och om han i så fall ville gifva mig några nödiga upplysningar. Han svarade, att han ej allenast tillåte detta, utan skulle känna sig tacksam häröfver, om Idun, en tidning som hans hustru alltid haft och alltid med nöje läst, ville skriva något, och skulle han i så fall gärna taga emot mig i sitt hem ute i Ivry.

Direktör Louis Enjolras, en helt ung och mycket sympatisk man, innehar den ansvarsfulla posten af chef vid l'Hospice d'Ivry, ett af Frankrikes största, med öfver 2,000 pensionärer samt en stab af tjänstemän och betjante uppgående till 300 samt 12 stycken läkare. Man kommer ditut efter en halftimmes järnvägsfärd längs Paris-Orleanslinjen.

Det blef en hel dag, trots allt både angenäm och intressant, jag kom att tillbringa därute, ty mr E. ville ej, att jag skulle lämna

Ivry, utan att hafva noga besett detta både mönster- och monsteretablissemant. Jag kunde ej annat än känna den största beundran för en man, som trots sin djupa sorg ej ett ögonblick upphör att sköta sin tjänst och gör allt för att göra vistelsen för en gäst behaglig.

Det kännes påkostande att ej här få nämna något af allt det jag här såg, men jag kanske en gång får återkomma med en skildring af detta kanske vackraste prof på fransk välgörehet.

Jag vill nu i stället lämna några korta upplysningar om vår bortgångna landsmaninna.

Anna Sjöstedt var född i Hjo i ett godt, förmöget hem. Fadren, grosshandlare, i trakten känd under namnet »Kungen i Hjo», är död sedan några år; modern född Forsell lefver och är allt jämt bosatt i den lilla Vetterstaden. Af tio stycken syskon återstå nu sju. En bror är intendenten vid Riksmuséet i Stockholm, professorn Yngve S. Trenne bröder äro affärsmän i Göteborg, en industridkare i Canada samt tvåanne systrar gifta.

Anna Sjöstedts redan tidigt utvecklade musikaliska anlag gjorde, att hon vid unga år började sina studier i detta ämne. En af hennes första och af henne mest omtyckta lärare var musikdirektör Håkanson i Stockholm. Till en början inskränkte fröken S.

FRU ENJOLRAS MED SIN LILLA DOTTER VID FLYGEIN I SIN SALONG.

sina studier till sådana i pianospel; hon hade nämligen ingen aning om, att hennes röst förtjänade att särskildt uppmärksammas. Lyckligtvis kommo andra underfund härmed, och efter att hafva skolat densamma för lärare i Stockholm begifver hon sig till Paris i slutet af 70-talet. Här studerar hon för Bax, professor vid konservatoriet, samt för Hustache, chef des coeurs à l'Opera. Hennes studieår bedrifvas med lika mycken flit som framgång. Efter 2 à 3 års vistelse i Paris återvänder hon till Stockholm och debuterar vid operan här som »Asuzena» i »Trubaduren», där hon sjunger mot Arnoldson. Det blef en fullständig succés, och hon bestämmer sig för att stanna vid vår sångscen. Detta blef emellertid ej länge. Aldrig riktig stark till hälsan och med ett sinne alltför känsligt att finna sig i alla kabaler och intriger, som där bedrefvos, och dessutom i en fullt oberoende ekonomisk ställning, lämnar hon operan. Hon bestämmer sig för att återvända till Paris, men gör innan dess en konsertturné genom Sverige, öfverallt skördande de vackraste loford. Så här skrifer Göteborgsposten efter en hennes konsert: »En kontraalt, fenomenalt ren och hög samt öfverlägset skolad. Föredraget ädelt och gripande, framgången fullständig.»

Återkommen till Paris, utbildar fröken S. vidare sin röst för sina gamla lärare, särskildt med afseende på operafacket, till hvilket alljämt hennes lust tycktes ha stått. Hon inöfvar nu flere operapartier, tager undervisning i plastik och »maintien» för m:me Marquita.

Det är nu hon gör bekantskap med sin blifvande man, mr Louis Enjolras, då tjänsteman vid staden Paris' hospital.

I början af år 1882 reser hon nu till Argentina, där hon efter en konsertturné genom landet slår sig ner i Buenos-Aires och öppnar ett sånginstitut, som inom kort blef känt ej blott i Sydamerika, utan till hvilket elever från Brasilien och Nordstaterna strömmade. Som en liten skämtsam episod från denna tid kan jag nämna, att en excentrisk och rik yankee, som hört henne sjunga, men föröfrigt fullkomligt obekant, skref och anhöll om hennes hand! År 1883 återvänder hon till Paris och blir m:me Enjolras och gör 4 år senare åter en konsertturné i Sverige i sällskap med Paul Viardot, den kände flolisten, och den likaledes berömda pianisten m:me Maria Wieck.

Nu börjar emellertid m:me E:s hälsa, som alltid varit bräcklig, försämrats, och hon måste afstå från alla vidare planer på ytterligare triumfer. Sin röst äger hon dock kvar i hela sin skönhet och den bibehåller hon ock till det sista, men får hon nu inskränka sig att låta höra den i eget och vänners hem samt å en och annan välgörenhetskonsert.

Det Enjolraska hemmet utgjorde på denna tid samlingsplatsen för hvad Paris hade stort inom konst, musik och litteratur. Här umgicks Louis Gallet, den kände librettförfattaren, till sitt borgerliga yrke direktör vid hôpital Lariboisière, Edouard Blau, samt Camille Saint-Saëns. Det var denne senare, som jämte dåvarande senatpresidenten Loubet skref till undervisningsministern och anhöll, om »les palmés academiques» för m:me E., hvilket ock genast beviljades henne.

År 1898 utnämndes mr. E. till direktör vid Ivry och nu flyttade man hit. M:me E:s hälsotillstånd hade emellertid blifvit allt mer försämradt. Fastän själf lidande, hade hon dock ständigt tanke och hjärta för alla dessa sjuka hon såg härute, och stora äro de sympatier hon här förstod att vinna.

De sista månaderna tillbragte hon nästan ständigt till sängs. Med tålmod fördrog hon alla plågor, nöjd om hon blott hade sin make och sin lilla Yvonne i sin närhet. Hon fick se ett nytt år randas, men den 4 jan. kom ändtligen döden-befriaren. Dödsorsaken var sockersjukan.

Så här lyder det eftermäle, den öfverlevande maken gifver den bortgångna: »Hon var mönstret för en hustru; hon har aldrig begått en dålig handling, kunde ej ens tänka en dålig tanke. Hon var med ett ord »un esprit superieur». Fast hon på sista tiden ej mycket kommit i beröring med sina landsmän, upphörde hon aldrig att vara svensk!»

Den 11-åriga Yvonne lär hafva ärfvt sin moders röst. Mr E. själf är, som jag förut påpekat, lika sympatisk som begåfvad. Han målar bland annat, och ehuru han endast idkar denna konst som tidsfördrif, har han dock haft taflor på salongen. Att äfven han är »un esprit pas ordinaire» kan man lätt förstå, när han vid knappa 45 år innehar en plats sådan som sin.

Den trefliga salongsinteriören från det Enjolraska hemmet är tagen af mannen under sista tiden hustrun ännu förmådde vara uppe. Det är henne man ser vid pianot och bredvid henne Yvonne; porträttet på väggen återgifver mr E. själf.

Paris jan. 1903.

EDVARD STJERNSTRÖM.

VINTERAFTON.

SE, VID synranden blekna nu färgerna bort, och där dröjer af aftonsolsglansen blott en strimma af dunkelröd, mättad orange öfver mörknande furuskogskransen.

Jag vill vandra allt längre i skogsdjupet in, in bland vinterns förtrollande under.

Där är bländhvitt och stilla och skimrande ljus som min drömvärld i lyckliga stunder.

Där är glänsande silfver på hvitaste hvitt; där är månljus på rimfrostkristaller, och där dansa nu blånande skuggor på snön under nätet af grenarnas galler.

Hvad det glittrar och gnistrar på träd och på mark

som af skimrande pärlekaskader, som ett slösande regn af briljanter i mängd under granarnas höga arkader.

Här är skönare nu än i sommarens tid.

Här är styrka och ro för mitt sinne, och det brusar likt dämpade orgelackord ur det djupaste dunklet därinne.

ELSA RIBBING.

GLÖM EJ

Jubileumsfondens sparbössor!

SMÅ BARN. BARA ETT LITET KÅSERI. FÖR IDUN AF MARK STERN.

»HAR FRUN några små?»

Frågan framställes i diskret ton för att ej — om svaret skulle bli nekande — rifva upp några eventuella sår! Den som frågar har själf barn och vill förkrossa så lindrigt som möjligt.

»Jag har en liten flicka,» blir svaret.

»Å, bara en? ... Hon är väl söt?»

»Jag tycker det.»

»Det är tomt i alla fall med bara ett enda barn.»

»Ni har många själf?»

»Tre. Tre barn har jag. Å, helle godane, ni skulle se den lilla, bara några månader ännu. Se, jag är nu sådan, att jag tycker mest om dem, när de äro helt små, ju mindre dess bättre. Sedan komma de bara allt mer och mer ifrån en.»

Hon sade det med ett sorts leende, hvilket jag ej kunde fatta annat än som ett beklagande vis-à-vis henne själf. Eller kanske framkallades det vid tanken på de där helt små och var det ett uttryck af moderlighet. I alla händelser lutade hon sin ännu ungdomligt bastanta figur tillbaka i stolen och förblef i denna position med det gåtfulla leendet ännu på läpparna.

Till slut riskerade jag:

»Jag tycker tvärtom det skall vara så roligt, när personligheten börjar vakna, tanken börjar växa fram och man ur det lilla kära lindebarnet på allvar börjar skönja människan.»

Hon såg på mig med mildt öfverseende.

»Hur gammal är er lilla?»

»Bara elfva månader.»

»Nåja, kom igen om ett år, när hon har börjat finna på all sorts odygd, skrika och gasta för att få sin vilja fram, fingra och klösa på allting och rifva ner från alla bord. Ack, du milde, jag har gått igenom det där två gånger om, barn äro för svåra, min enda tröst är min lilla tulta, hon kan då inte ens krypa ännu. Nej, fick jag bara ha dem kvar små och så söta, så hade jag gärna sex. Men nu ...»

Hon suckade och log mystiskt igen — tydligen framkallades leendet i alla fall af tanken på tultan.

Respekt för moderskärleken i alla dess former! Jag teg och lyssnade med den oefarnas som sig borde undfallenhet till hvad min interlokutris ännu kunde ha att meddela om sina plantor, alla bekymmer för deras föda och skötsel, deras jungfru och de andra jungfrurna i huset, tills ämnena voro uttömda och hon plötsligt påminde sig, att jag var en dam, som skref — följaktligen modern, fri, afskyvärd — och genom någon naturlig idé

Hårets affallande. En läkare som sedan flera år i Stockholm behandlat specielt hudsjukdomar, skrifer följande: »Af alla i handeln förekommande medel, afsedda för behandling af de parasitära hudsjukdomar (seborrhé, mjäll o. d.) på hvilka hårets affallande i de flesta fall beror, känner jag intet, som vid anställda prof visat sig så verksamt och i så hög grad förtjänar användas som *Azymolstimulus* — —.» Vid London-utställningen 1899 erhöi F. Pauli's *Azymolstimulus* guldmedalj såsom det bästa hårvatten.

Ett godt råd. Använd alltid för munnens och tändernas vård F. Pauli's AZYMOL. Mot smitta, för sårbehandling, ekzem, finnar, reformar, hudrodnader är Azymol det verksammaste. Framstående läkares intyg medfölja hvarje flaska Azymol.

SOMATOSE

Erkändt bästa krafthöjningsmedel.

Ökar aptiten i hög grad. Erhålles på apotek.

association fann sig föranlåten att skarpt framkasta:

»Frun gillar förstas Ellen Key?!»

Därmed kommo vi ifrån småbarnen.

Det har nu gått ungefär ett år sedan dess, frun har troligen glömt både mig och hela samtalet, och »tultan», stackare, har förfallit till ett litet plågoris, hon som de andra — och därmed kunde historien vara slut. Men...

Just som jag nu sitter och skriver, hör jag små fötter trippa bakom mig. Två små händer lägga sig på skrifbordets kant och bakom dem ler ett litet ansikte med glada ögon och kinderna rosiga efter middagsömnens, inramade af ljusa, ringlande lockar. Det är Ena, som anser sig berättigad att störa mamma midt i hennes arbete.

»Mamma inte gifva, mamma visa Ena Nuskepelle!»

Rösten är ifrig, ögonen tiggas, men mamma är grym, ty just detta ville hon höra än en gång:

»Lilla nälla mamma, visa Ena Nuskepelle!»
Ännu mer bevekande.

»Ja, Ena!»

Jag tågar då ifrån mitt skrifbord och Ena och jag installera oss sybaritiskt bredvid hvarandra, på golfvet visserligen, men på en älgdud, med en pall framför oss och »Nuskepelle» uppslagen på den.

Läsaren vet redan eller har kanske förstätt, att »Nuskepelle» är en bok. Egentligen heter den »Pelle Snusk» och tillhörde min allra tidigaste nöjesläsning — jag kan nästan säga att den ännu håller sig på listan. Både Ena och jag tycka den är förträfflig. Den får dock ingen utförligare recension här, ty jag är kanske ändå litet för gammal och Ena afgjordt för ung. Hon är knappt fyllda två år ännu.

Medan vi nu vända sida efter sida och tillsammans låta oss uppröras af Emmas sorgliga öde som, trots kattornas varning, lekte med tändstickorna och brann upp så hel och hållen, att man till slut bara ser en liten askhöj och ett par röda tofflor efter henne, eller af dramet om den store Niklas, som blef vild och doppade de tre elaka gossarna i bläckhornet, dyker plötsligt ett minne upp för mig: frun med de där tre svåra barnen.

»Kom igen om ett år,» sade hon.

Ena ser på mig, hon tycker mitt intresse slappas, och vi ha just hunnit till den förfärliga historien om tumsugaren Conrad.

»Se, Conrad gråter,» säger hon och det lilla ansiktet uttrycker en innerlig medkänsla. Vi vända ännu en sida...

Ett år. Nej, jag vill visst inte byta mig ett år tillbaka i tiden. Vill du, Ena? Men Ena bryr sig sannerligen inte om en så dum fråga, hon vänder beslutsamt om sista bladet och säger:

»En gång till.»

Dagen har gått, och jag tycker det vore orätt att trötta läsaren med en noggrann skildring af dess förlopp. Det är nu kväll, Ena sover under sitt blå täcke, och jag har satt mig till ro för att fundera.

Den där frun lämnar inte mina tankar. Hon har stått upp som ur en fallucka, och jag ser henne framför mig, bred och myndig i sin stol, moder till tre storvuxna, friska barn — jag intresserar mig särskildt för »tultan»... Kan den rara ungen verkligen redan ha börjat realisera allt det hotande, som låg i de enkla orden »om ett år.»

Och jag frågar mig: hvad menas med »svåra» barn? Jag lämnar nu alldeles åsido sjuka barn. Således: friska svåra barn?

Visst är Ena snäll, och fruns profetior om, hur hon skulle skrika och gasta och fingra

på allt och rifva ner från borden, ha alla kommit på skam. Men låt vara att hon endast är hvad mödrar, d. v. s. andra mödrar bekvämligen kalla »född snäll» — jag har inga uppfostringsmetoder färdiga att demonstreras och skall gärna låta udda vara jämnt vis-à-vis den där »född snäll»-heten. Och jag känner dessutom barn, som äro mer yra och då mer besvärliga än hon och i hvilka ändå både deras mammor och jag äro förtjusta, långt ifrån att kalla dem svåra.

När allt kommer omkring misstänker jag, att alltsammans beror på, hur fordringarna ställas, och hvem, som delar ut betygen. Kära Ena, kanske skall det finnas någon fru, som är villig att kallt kassera äfven dig!

Och så byta mina funderingar helt och hållet föremål. Jag lämnar barnen och öfvergår till frun, ty det är kanske hon som, noga räknadt, är svårast. Frun själf!

Hon var säkert en hygglig fru, en utmärkt bra fru, värderad af sin man och af alla sina bekanta, äfven af mig, men det faller mig in, att hon nog aldrig tänkt på barnen riktigt.

Från början hade hon tänkt sig dem som ett ljuft element till hemtrefnaden. Detta var vackert och poetiskt, och säkert gladde hon sig åt den första — kanske lika mycket åt den andra och åt den tredje, jag vill tro det, och hon tyckte ju så mycket om lindbarn... Men så kom desillusionen.

Så länge ungen var liten, fick mat i rättan tid, torrt under sig och sköna bad, så var allt godt och väl. Det hette: »Jag har ett riktigt mönsterbarn, jag sköter det själf.» Bekanta fingo beundra det lilla kryptet, som myste och mädde godt i sin bädd, och hemligen tänkte frun: »Hvilken mor jag ändå är!»

Mönsterbarnet börjar få vara litet uppe, börjar krypa, börjar veta litet och vilja litet. Det är inte mer så idealiskt. Han börjar bli envis eller häftig och frun tänker kanske: »Han brås på sin pappas släkt!» — Värre blir det, när han börjar gå, tala, leka. Man har aldrig någon ro! Frun kan ej mera skryta med honom, och när det kommer främmande, är han blyg och trumpen. Själf har hon ej heller så roligt af honom (eller henne) mera. Han nöjer sig ej med att sitta långa stunder i mammans knä och bara jollras med och leka med mammans klockkedja, som var så rart — han vill springa och leka, än här, än där.

När mamma ej mer tycker det är så roligt att ha barnet nära sig, så finner barnet snart att det ej heller mer är det roligaste i världen att vara hos mamma. Småningom urartar mamma under årens lopp till att i barnets föreställning vara något närmast likt polisen i hemmet. Och mamma finner sig med jämnmot i att det kära barnet tycker mer om jungfrun — ehuru det kan vara litet genant om främmande märka det — ty då får hon ju alltid vara litet mera i fred. Det är ju ändå hon, som öfvervakar att kläderna äro varma och hela, att maten är god och tillräcklig!

Jag förstår nu så väl fruns lilla leende, när hon sade: »De komma alltmer ifrån en.» Det var icke sorg öfver faktum leendet betydde, det var blott en gärd åt minnet af det förflytna, när barnet var så litet, att det icke med bästa vilja kunde komma ifrån mamma!

Min fru, har jag rätt?

Jag har en förnimmelse af att jag erhåller ett indigneradt nej. Frun går kanske i kyrkan om söndagarna och har en odisputabel känsla af sitt moderliga kall. Hur svåra barnen än äro, är det hennes plikt inför Gud och människor att som deras moder vaka

öfver dem. Men Herre Gud, man kan väl ha lof att sakna den dyra tiden, då de voro helt små?...
För mig ställer sig saken sålunda:

Om jag vore borta då mitt barn var helt litet, skulle en trogen tjänarinna lika väl kunna fylla min uppgift gentemot det lilla ätande och sofvande knytet. Men nu, när det medvetna lifvet börjar vakna, nu vill jag vara fullt med. Det är nu jag skall lära det, roa det, leda det, och börja vinna det åt mig för lifvet. Jag tror makten öfver barnasinnets står att nå endast genom den ständiga och ömsesidiga glädjen och förtjusningen.

Det är för mina öron rysligt att höra en mor beständigt banna och gråla på sitt barn. Det låter heller inte treffigt, när 4—5-åringar anförtro sina kamrater att »mamma, hon är så arg i dag.» Man kan kalla båda fallen svåra — men hvilket är orsak och hvilket verkan?

Jag kommer igen om ett år, och skulle jag få orsak att taga tillbaka mina ord, skall jag redligen göra det.

OFVAN POLCIRKELN. BILDER FRÅN DEN NYA MELLANRIKSBANANS TER-RÄNG.

II.

HAR MAN lämnat Gellivara bakom sig — Malmberget beröres nämligen icke direkt af den nya mellanriksbanan utan står genom sin särskilda järnväg i förbindelse med stambanenätet — så är vegetationen ännu för en så hög breddgrad ställvis ganska yppig, och i trakten af Sikaträsk finner man exempelvis en kraftig, högstammig skog, hvilken dock icke så litet glesnat för att kunna fylla det stora behovet af slipers för järnvägen. Men på andra sidan Kaitum älf krymper växtligheten, i samma mån banan klättrar upp för trakter, som ligga längre i norr och på betydligare höjd öfver havvet.

I stället har man rik ersättning i vyernas allt mer växlande storslagenhet och majestätiskt ödsliga vildhet. Man är nu uppe i högfjällens region, och de taflo af djärf byggda alpformer, som här upprullas i växlande scenerier, stå i storhet och kraft icke efter dem, som man möter bland Schweizeralpernas oländigaste partier. Den omständigheten, att de skandinaviska bergen äro lägre, utjämnas nästan fullständigt däraf, att snögränsen här också i detta kalla klimat sträcker sig vida längre ned, och för ögat, som dömer efter relativa mått, blir verkan i det stora hela densamma. Man är midt uppe i det majestätiska, och detta begrepp känner ingen superlativ.

Bland de sex bilder vi här meddela lämnar n:r 1 en vy öfver Kiruna i vinterdräkt med en samling mer eller mindre underliga hus i midtelgrunden och den malmförande fjällryggen, det egentliga upphovet till hela denna nordliga bana, längst bort i fonden. Det var 1900 denna vy togs, och Kiruna ser annorlunda ut nu. Det är en stad nu med affärslokaler, ämbetsbyggnader och ett magnifikt hotell. När man slår sig på att skapa kultur- och industricentra ofvan polcirkeln, så går det gemenligen med amerikansk snabbhet.

Hvad sägs om bild n:r 2? Är den icke ett stycke rent förtjusande idyll midt inne i en ram af storslagen fjällnatur? Det är Nuolja- och Abiskofjällen vi se där i bakgrunden, och det som i perspektivet ter sig som en nästan regelbundet halfeirkelformig utskärning, det

MELLINS FOOD af Läkarekåren erkändt bästa näringsmedel för barn och sjuka.

Finnes på Apoteken samt hos Specerihandlarne.

PROF gratis och franco från Axel Lennstrand, GEFLE.

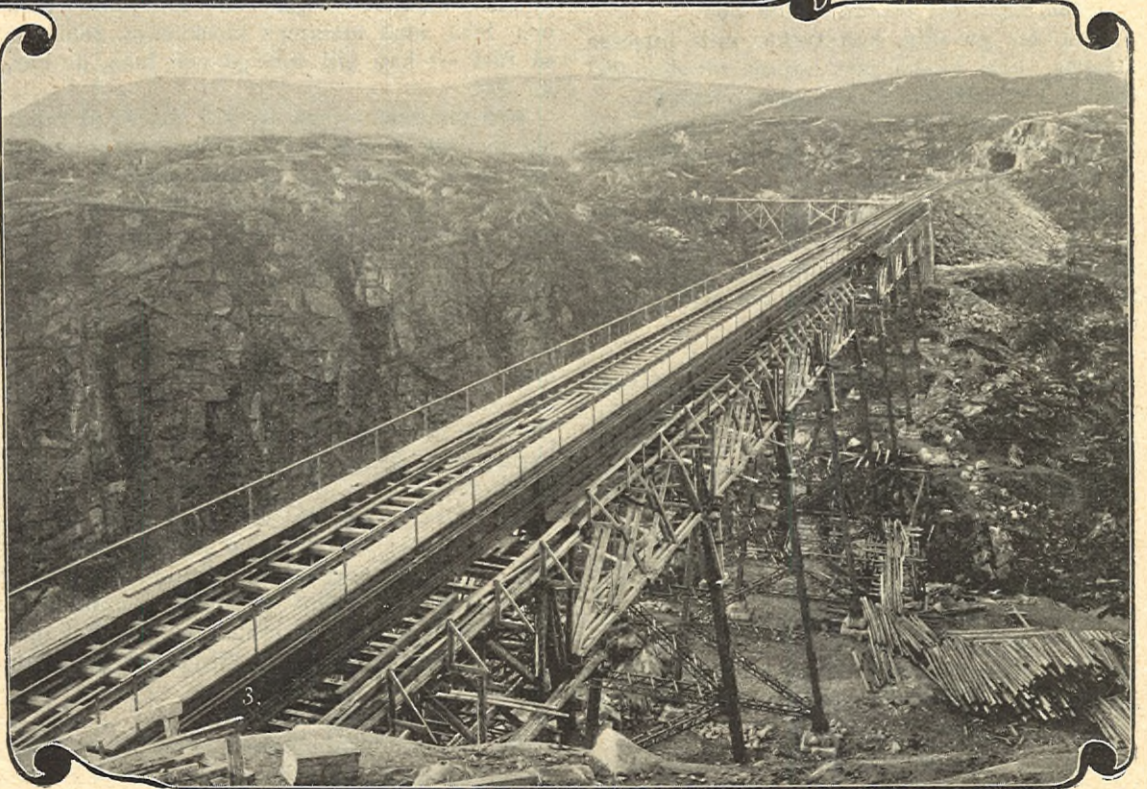
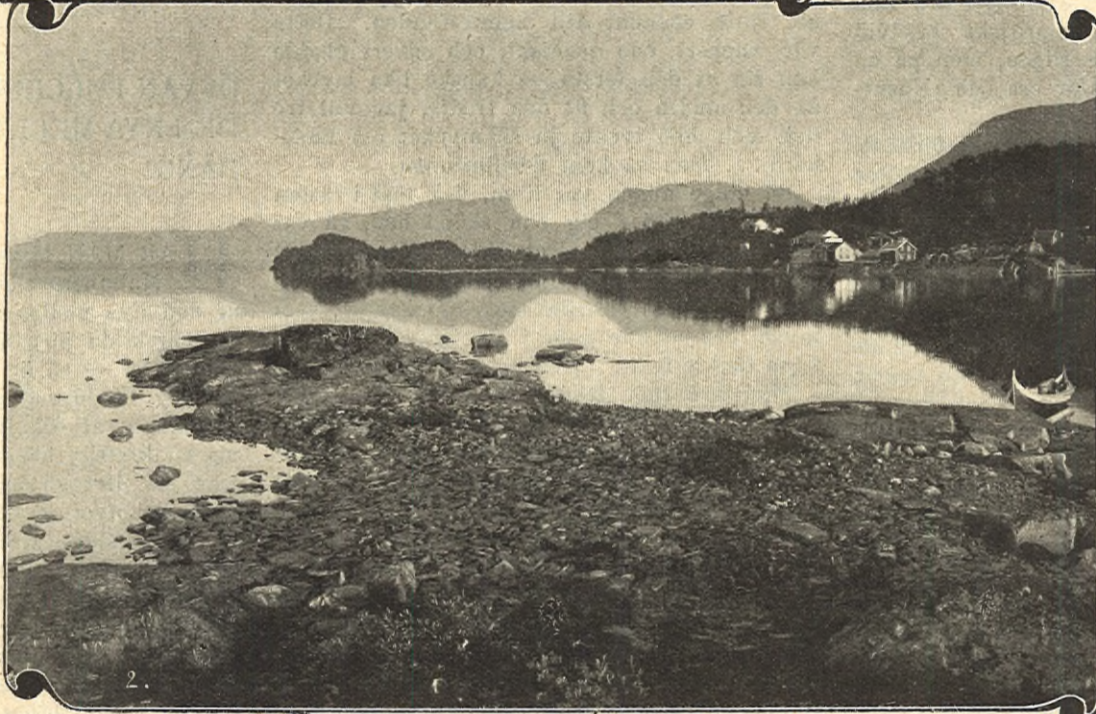

är den mångomtalda Lapp-porten. Vi se att midtelgrundens villor och stugor ligga inbäddade i en ganska rik och kraftig trädvegetation. Torneträsk, som erbjuder så många skönheter af mycket skiftande art, när ställvis på sina stränder också en växtlighet, som ingen främling väntat att finna vid den breddgraden, och som verkar så mycket kraftigare och behagligare, som den bildar ljufva oaser i snöbergens och de gråa klippornas öken.

Nästa tafla — den tredje — visar oss en mycket karaktäristisk bild från järnvägsbygget. Vi äro då redan inne på den norska sidan, ty den ännu icke fullbordade långa bron i tafans förgrund, vid hvars ända tunneln öppnar sitt svarta gap för att uppsluka de väldiga malmtågen, det är viadukten öfver Norddalen på andra sidan gränsryggen.

Därifrån förskrifver sig ock det mäktigt imponerande högfjällsparti, som bild 4 lämnar oss. Betrakta dessa förgrundens björkar, huru krokade, knotiga, fantastiska deras grenar blifvit under den beständiga kampen mot våldsamma, isande vindar, som svepa ned från fondfjällens glaciärer! Det är från Hunddalen i Norge, som denna vy är tagen, och den tillhör liksom de öfriga den nya järnvägens rayon.

De båda bilderna 5 och 6 föra oss åter ned från de isiga fjällen till havets nivå, och af förgrunden på den femte taflian kunna vi se att Golfströmmens ljumma temperatur mäktat i de nordliga klippornas skygd uppenbara en ungskog af rakstammiga, prydliga björkar. Bägge vyerna visa oss Narvik, det nya samhället, som är materiellt uppbyggt på strandklippornas fasta grund, men ideellt på de förhoppningar, som den nya trafikleden väckt. Vi se i femte bilden den nya staden med det hastigt uppståndna nybyggets omisskännliga karaktär tryckt på hvarje detalj. Den djärft formade bergtopp, som höjer sig i bakgrunden och tyckes sträcka ett manande eller

ÖFVAN POLCIRKELN. BILDER FRÅN DEN NYA MELLANRIKSBANANS TERRÅNG. P. MELANDER FOTO.
1. KIRUNA. 2. MOTIV FRÅN TORNEHAMN. NUOLJA OCH ABISKOPJÄLLEN SAMT LAPP-PORTEN.
3. ÖFOTENBANAN. JÄRNVÄGSBRO ÖFVER NORDDALEN.

varnande finger högt upp mot himlen, heter Totta. Den andra bilden visar oss Narviks stora präktiga hamn, skyddad af vågbrytare, som ej ens de mest rasande vågor och vindar kunna förmå bräcka. Nu ligger en flotta af små anspråkslösa fiskebåtar förankrad där. Längre fram i tiden — några månader blott — och här skall ligga en flotta af helt annat slag, af stora oceankorsande ångare.

Ur den rika och vackra samling fotografier, hvilken, som nämnts, är afsedd att inom kort utgifvas i form af planschverk, och från hvilken vi här lämnat några profbitar, hafva vi tagit några, som synts oss företrädesvis lämpliga för vårt här föreliggande ändamål. Valet har icke varit lätt, och det är visst icke hvarken de vackraste eller mest karaktäristiska, som här utplockats. Så mycket torde emellertid af vår lilla bildserie hafva framgått, att den nya mellanriksbanan, utom sitt hufvudsyfte af mera praktisk art, också kommer att erbjuda turisten en ny och bekväm stråkväg genom arktiska regioner, en väg, som i säregen skönhet och högt intresse knappast har sitt motstycke inom något land.

L. A. AHLGREN.

RÄTTELSE. I förra numrets uppsats »Ofvan polcirkeln» förekomma några tryckfel af meningsförstörande art, som vi härmed anhålla att få rättas.

I tredje stycket talas om Gellivaras *centrala kyrka*, hvilket bör vara *centralkyrka*; i fjärde styckets början står att »Gellivara ligger på en bergomkransad slätt med *sundet* i söder,» hvilket bör vara *Dundret*. I sjätte stycket står ordet *ångbrytning* i stället för *dagbrytning*.

KVINNORNAS RÖSTRÄTTSARBETE.

KVINNORNAS INTRESSE för rösträtts-saken tycks ingalunda vara ringa i landsorten. Jag vill här i korthet framlägga min erfarenhet härvidlag, som tyder på, att lifaktigheten i själva verket är ganska stor.

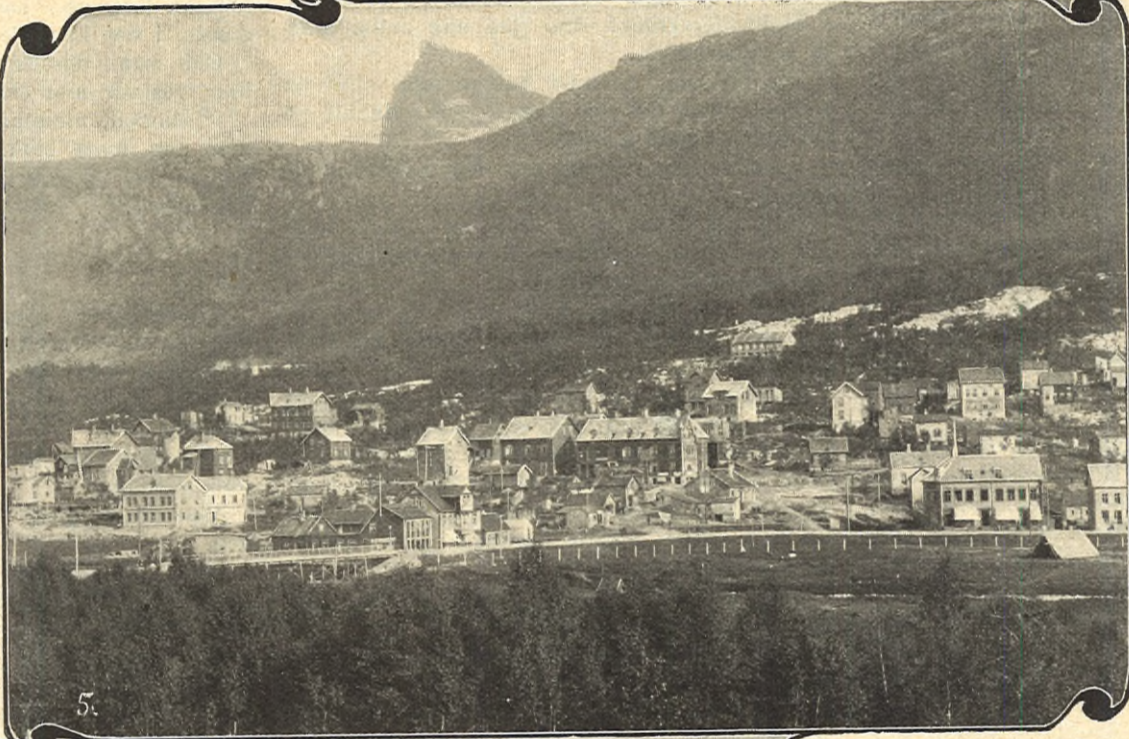
Föreningen för kvinnans politiska rösträtt i Göteborg hade inbjudit mig att hålla offentligt föredrag om kvinnans politiska rösträtt på föreningens årsmöte 28 nov. i höstas. Jag reste dit och höll föredrag i K. F. U. M:s stora sal för c:a 200 personer, hvilka synbarligen med lifligt intresse deltog.

Genast efter föredragets slut uppmanades jag att om ett par dagar förnya mitt föredrag på Göteborgs Högskola, hvilket äfven skedde inför ett femtiotal herrar och damer.

Efter föredragets slut hade styrelsen för föreningen m. fl. arrangerat en angenäm fest, där den kända skolföreståndarinnan fröken Eva Rodhe höll ett stämmningsfullt, idérikt tal, hvori hon framhöll betydelsen af den fråga, för hvilken föreningen arbetar.

Göteborgsföreningen räknar redan 4—500 medlemmar, ehuru den inte ens är ett halft år gammal. På denna korta tid har man emellertid hunnit med ganska mycket, däribland att utsända till hvar och en af stadens kommunalt röstberättigade kvinnor en uppmaning att begagna sin rösträtt. Denna praktiska åtgärd hade till följd, att de röstande kvinnornas antal ökades ofantligt vid senaste val.

I Borås träffade jag äfven en intresserad publik af herrar och damer i goodtemplar-nes stora sal. Jag öfverraskades angenämt

af att finna talarstolen rikt klädd med gröna växter.

Man lär ha öfverlagt om, huruvida Borås skall kunna bilda sin egen förening. Troligen komma dock de intresserade att tillsvidare istället ingå i Göteborgsföreningen.

I Karlstad upplät en goodtemplarloge sin sal gratis för mitt föredrag. Icke ens vaktmästare och biljettförsäljare ville mottaga någon ersättning för sitt besvär. Stadens tre tidningar togo intet för annonser m. m.

Här bestod den ganska talrika publiken nästan uteslutande af damer, men så hade jag också att konkurrera med både teater och stadsfullmäktiges sammanträde!

Det var mig en särskild glädje att i det vänliga och vakna Värmland — min mors och mormors hembygd — få tala om den sak, som ligger mig så varmt om hjärtat och som tycktes väcka genklang hos åhörarinna.

Äfven i Karlstad pågå öfverläggningar om en eventuel förening för kvinnans politiska rösträtt; det är dock ännu svårt här som öfverallt att finna personer nog intresserade att vilja offra så mycket arbete som fordras för en effektiv föreningsverksamhet.

På samtliga ställen refererades mitt föredrag utförligt i pressen, trots det att man, eget nog, på alla ställen glömt att sända tidningarna biljetter, en försummelse, som jag beklagar, men som lyckligtvis icke afhöll hrr referenter från att komma.

Från flere städer har ingått begäran om föredrag.

Jag kan således icke annat än anse att landsorten erbjuder en god jordmån för kvinnornas rösträttsarbete.

ANN MARGRET HOLMGREN,
f. TERSMEDEN.

ÖFVAN POLCIRKELN. BILDER FRÅN DEN NYA MELLANRIKSBANANS TERRÄNG. P. MELANDER FOTO.

4. HUNDDALEN I NORGE. BANSTRÄCKNINGEN MARKERAS AF DEN HVITA LINIEN PÅ FJÄLLET.

5. NARVIK. I FONDEN BERGTOPPEN TÖTTA. 6. NARVIKS HAMN MED FISKARBÅTAR.

Enligt referat af meddelande från Svenska Tandläkaresällskapet kommitté för undersökning af gängse antiseptiska munvatten på Internationella Tandläkarekongressen i Stockholm den 15 Aug. 1902 är

STOMATOL

ovedersägligen det munvatten, som bäst uppfyller de fordringar medicinen och tandhygienien ställa på ett bakteriedödande och sjukdomsförekommande preparat för tändernas och munnens vård.

STOMATOLFABRIKEN, Stockholm.

H. M. Konungens Hofleverantör.

STORM. SKISS FÖR IDUN AF VAL-DEMARE LINDHOLM.

DET STORMAR!

Västerifrån komma vågorna med brak och då sjudande och hväsande, rytande som vilda djur, kastande hela pelare af skum ända upp mot fönstret i mitt rum.

Öfver Råmstenarna står en hvit dimma, och ljudet af bränningarna höres än som kånnskott, än som brusat af Hällforsen där hemma vid midsommartid, då älven är som störst.

Och Svartskärsklipporna höja sig mörka och hotande som ur ett berg af snö.

I dag skulle det nog ej vara så roligt att göra en seglats genom Svartskärssundet!

Mor Jensen och flickorna se dystra och allvarliga ut, och Lill-Ole har stått mest hela dagen ute på bryggan och späjat utåt sjön. Skepparen själf och pojarna äro ute med storbåten, Kronan. Gud vare dem nådig i detta väder!

Men Kronan är en styf sjöbåt, och Jensen är en duktig skeppare. Han »grejer nok op'et.» Så har jag åtminstone försökt att trösta madam Jensen, fast Gud skall veta, att hon inte tycks mycket bry sig om mina trösteord.

Hon säger inte mycket, men i hennes blick ligger en naggande oro, och det är ej långt mellan hvar gång jag ser henne springa nedåt bryggan och med handen skuggande öfver ögonen späja dit ut öfver de rasande vågorna, som kanske i detta ögonblick slukat Kronan med hela dess besättning.

Hennes blårutiga kjol står ut som en strut baktill, smällande som ett lössläppt segel för stormilarna.

Då och då kastar en fräsande våg salt skum i ögonen på henne, håret hänger vått och stripigt som en ram kring det bleka, ängsliga ansiktet. Men hon står där, som märkte hon ej hur vattnet skvalar och rinner om henne... Bredvid henne står Lill-Ole.

Hans lintottsgula hår fladdrar för vinden och skjortan har krupit ut i en lång snibb där bak.

»Tror I, att far blir borta nu då?» frågar han med bafvan i rösten, i det han tittar upp med sina ljusblå, förvånade ögon.

»Ja ja, en kan inte så noga veta, hur det är tänkt. Men ett styggt väder är det, och än syns inte Kronan till. Det är nog bäst att gå upp och vänta, för det, som skall ske, det sker nog i alla fall.»

Och så tar hon Ole i näfven och går upp i köket, där Svensk-Anna tagit fram psalmboken och börjat läsa bönen för sjöfarande.

Jag hör dem därnere, hur de alla mumla med i bönen:

»Och som kan näpsa stormen, så att den tystnar, och de brusande vågorna, så att de lägga sig! Visa dem, som utur djupen ropa till dig, att du hör bön och räddar dem.»

Det öfriga sjunker bort i ett doft mummel. Men strax därpå höres Svensk-Annas röst igen klar och klingande, stämma upp en psalm, under det stormen tjuter därute och kommer den lilla stugan att darra.

Det är nästan som skulle hafvet och vinden vredgas öfver bönerna, som de små människokrypen där inne i sitt hjärtas ångest uppsända till havets och vindens herre.

Men öfver stormens tjut och vågornas då hör jag Svensk-Annas röst:

Herre, för din helga vrede
bäfva himmel, haf och jord...

*

Jag går ut.

Det är med knapp nöd jag kan krafla mig ned på bryggan. Sjön vräker värre än någonsin, det dånar och sjuder rundt omkring mig, så att jag ej hör ljudet af min egen röst, då jag ropar. Och jag börjar känna samma dragande, underliga känsla som stundom, när jag står vid en fors och ser ned i hvitfräset. En oförklarlig längtan att få kasta sig i. Forssvindeln kallas det visst.

Halft förskräckt drar jag mig undan i lä af Kopparudden.

Då hör jag en röst bakom mig. Det är Lill-Ole, som än en gång kraflat sig hit ut för att se efter Kronan.

»Hör I, tror I, att far och pojkarna bli borta?»

Det ligger en sådan ängslan i hans röst, att det gör mig ondt om honom, och jag talar mot bättre vetande:

»Nej, det tror jag visst inte! Far han reder sig nog! Du vet väl, så duktig båt Kronan är?»

Kanske han hör på min röst, att jag ej är så säker på min sak som jag vill låta, ty han håller en lång stund sin blick fäst vid mitt ansikte med ett obeskrifligt uttryck af väntan och fruktan, och då jag häftigt vänder mig från honom, mumlar han, liksom för att trösta sig själf:

»Ja visst ja! Kronan är en duktig båt. Och far, han grejer sig nok.»

Han tycks finna en obeskriflig tröst i de orden — han upprepar dem om och om igen:

»Far, han grejer sig nok... Far han grejer sig nok...»

Men nu börjar mörkret falla på och regnet, som hittills hållit sig borta, tvingar mig att söka skydd inomhus. Och ännu långt sedan jag gått till sängs och till hälften insomnat, tycker jag mig höra Lill-Oles klagande, sorgmodiga röst:

»Far han grejer sig nok.»

Men det är bara vågorna, som sucka och vändas, när de splittras och krossas i skum och stänk mot strandhällarne...

*

Ännu rasar stormen med oförminskad kraft.

Psalmsången och bönerna därinne i hvardagsstugan ha tystnat. Alla samtal föras i låg, hviskande ton — det är som i ett hus, där en person ligger för döden.

Mor Jensen har inte varit nere på bryggan under det senaste dygnet. Inte heller har hon talt något om Kronan — lika litet hon som någon annan.

Men jag ser spår af tårar på hennes kinder och i hennes ögon.

Svensk-Anna är, som ginge hon i en dröm, långt borta från hela den omgivande världen. Då och då börjar hon gnola en psalm, men hon upphör strax, som skrämdes hon af sin egen röst.

Då mor Jensen talar till Anna, ligger det något moderligt i hennes röst. Mor Jensen

ser nog, att Anna bär på hjärtesor. Och nu, då döden kanske gjort slut på alla förhoppningar, då är det ej längre något brott af tjänsteflickan att älska sonen i huset.

Det är svårt att dölja sin sorg, då det gäller en hjärtans kär. Men Svensk-Anna är stark — stark som mor Jensen själf, och utan att ett ord växlas mellan dem om det skedda, stödja och styrka de hvarandra...

*

I morse, då jag vaknade, stod Lill-Ole vid dörren.

När han såg, att jag var vaken, närmade han sig försiktigt.

»Hör I! Tror I, att Gud kan allt hvad han vill?»

»Visst tror jag det, min kära Ole.»

»Och I tror, det är sant, som mamma läste för mig, att Gud inte vill annat än det, som är godt — och att Gud gör, hvad man ber honom om, när det är godt?»

»Ja visst...»

Jag såg förvånad på Ole.

»Hm — ja då ska' allt far och pojkarna komma hem då,» sade han sakta och begrundande, i det han försvann genom dörren.

Och strax därefter hörde jag nerifrån, hur han tröstade mor Jensen:

»Tålmod, mamma! Tålmod! Pappa kommer nog snart hem. Jag har bedt Gud för honom och pojkarna — och pappa kommer nog snart... Tålmod, mamma!»

*

Ute!

Vinden tjuter som förnt och vågornas då blir till en dämpad, dof musik. Det är som i kyrkan, när jag hör brusat af orgeln och folkets sång. Och öfver alltsammans hörs prästens ord:

»Af jord äst du kommen, jord skall du åter varda!»

Men det är bara vågorna som slå mot stranden.

Skaror af sjöfåglar kretsa skriande omkring öfver de hväsande vågorna. Stora knippor af tång kastas långt uppåt land. De långa, gröna revorna likna upplöst kvinnohår, som gungas af och an på vågkammarna. Och de hvita vågorna, som brottas därute med buller och bång — är det ej sjötroll och hafskungen och allt hans hof. Är det inte hafsdrottningen själf, som kommer sprängande på en löddrig häst, så att det brusar och skummar om henne...

*

Stormen har bedarrat, men ännu gå dynningarna i långa tunga vågor mot stranden.

Allt efter som lugnet tilltager, bli vågorna större och blankare. Svarta och blanka, med långa kullriga ryggar gå dynningarna inåt land, och deras då liknar en aflägsen åska.

Och i hvarje dyning, som kommer rullande, tycker jag mig se ett blekt vattensvåldt ansikte och en tung, våt kropp, som skvalpar framåt som en död manet — hvarken flytande eller sjunkande. Hälsningar från hafvet — hälsningar, som komma en blodet att stelna i ådrorna.

Svensk-Anna hade gått neråt stranden för något ärende eller hvad det var.

Hon kom tillbaka nästan med samma. Men det var knappt en vettig människas blick i hennes ögon, när hon stapplade in genom dörren. Det var, som hade hon med ens blifvit gammal och slö.

Och hennes röst lät underligt främmande och tjock.

»I får lof att komma ner till strand. Jag fann något där — och jag var inte god att

Eva Hellman & C:o Hushållsskola
* Matsalar & Café * Drottninggatan 68 *

Rek. för bättre flickor som önska omsorgsfull undervisning i matlagning, finbakning och desserter. Kurs å 3 månader. Prospekt och upplysningar frifft. Matsalar med godt och rikligt bord. Låga priser, dessutom rabattkuponger. Damrum. I Caféet frukost-, supé- och kaffeservering. Tårter, bakelser, kaffebröd af egen tillverkning serveras och säljas här.

reda mig ensam. Men Kronan är allt blifven borta.»

Vi skyndade ner till stranden.

På ett mjukt lager af tång och sand ligger Jens — blek och kall. Han tyckes ha haft en lätt kamp för lifvet — han ligger där så lugn och trygg, som sofve han blott en kort stund. Ansiktet är blekt, och blod synes i ena mungipan.

Svensk-Anna böjer sig ner och stryker sakta tillbaka en af de bruna, ostyriga lockarna, som klibbat sig fast neröfver den hvita pannan...

Ja, han var en grann pojke, Jens.

Och jag ser, hur det rycker nervöst i flickans mungipor och ögonen fyllas med tårar — men hon sväljer gråten och hviskar halft för sig själf:

»Ja, det var väl så tänkt — då...»

Och mor Jensen, som stått med händerna under förklädet, stirrade på sonens lik i tårslös sorg, snyter sig i förklädssnibben och suckar:

»Ja — det var väl tänkt så. Det som skall ske, det sker...»

Och vi taga den döda kroppen och bära den tyst bort i sjöboden.

Men då vi kommit upp igen, då ändtligen slipper smärtan lös. Och jag hör snyftningar och gråt nerifrån köket.

Hårda, hopplösa snyftningar, som då en stark man gråter...

EN KNIPPA GRÖNT BLOTT.

MED ANLEDNING AF »KRANSEN PÅ ELSA FINNES GRAF».

SNÖN har fallit tung, i stora flingor skylande under sitt mjuka täcke allt grått, allt ojämnt och hvardagligt. Jag vet så väl, hvar den passar allra bäst, den mjuka snön, hvar den också oftast får ligga jämn och oskärad. Det är där ute långt från vimmel och brådska på de dödas tysta hviloplats, där den ren och hvit tycks breda allt i kylig glömska.

Jag såg en gång en skiss där utifrån, som förekom mig så utsägligt tröstlös. Det var stenen, Elsa Finnes grafsten, helt enkel, och där bredvid, jag minns det inte riktigt — ett eller par träd, ovärdade, som det syntes mig. Sorg fick makt med mig, saknad grep mig, ty jag hade lärt känna Elsa Finne så som alla andra haft tillfälle därtill, och jag hade lärt älska henne, innan lifvet bröt hennes kraft. Jag hade följt henne långt före den tid, boken med samma namn väckt så stor sensation. Hon hade talat till mig i sina skildringar ur lifvet, från sina dagboksblad och bref, ett mäktigt språk, mäktigt just genom sanningen, lifslusten, sökandet, lidandet, ja, genom allt hvad hon gett af sig själf, sant och rikt, som det varit.

I tankarne har jag mången gång bundit en liten knippa af gröna kvistar, lagt den tyst och oförmärkt vid stenens fot, men i verkligheten har jag aldrig vågat fullfölja min tanke. Den djupa snön har skrämt mig, kylan likaså, jag har känt mig för svag. Min lilla bukett skulle ej heller ha förmått skingra dysterheten där ute.

Men det fanns någon, som var starkare än jag. Käckt banade sig denna en väg dit ut. Hvad brydde hon sig om kölden och ensamheten rundt omkring? Af sin vackra »Murgröna» band hon en krans, som hon oförskräckt och öppet lade på grafven. Jag ville trycka hennes hand. »Tack varna, förstående kvinna», skulle jag vilja säga.

I snön har jag sett hennes spår. De voro djupa, ty den låg tät, och det tycktes mig, som om hon energiskt, utan fruktan hade satt ned sin lilla fot. Jag har följt spåren; ända fram till grafven ledde de mig, och nu står äfven jag vid stenen med min lilla obetydliga gröna gård. Nedanför hennes krans lägger jag den, hur liten och oansenlig den än ter sig, har jag dock fått bringa den, och jag känner mig glad.

*

Om det »rätta eller orätta» i att utgifva en bok, så djupt gripande och så intimt behandlande ämnen lika det, som förefinnes i »Elsa Finne»,

vill jag ej yttra mig. Kransbinderskans votum gör det öfverflödigt, att flere vänner till den döda därom orda.

Hur vi människor ändå bedöma hvarandra i skrift och lif! Oprövade och själfviska sitta vi i vår rofulla tillvaro, så väl skyddade för köld och bitande vindar, riktande våra hugg och föllande våra korrekta domar mot de olyckliga, hvilkas strider vi så föga känna till, och som stormen aldrig riktigt tycks ha unnat något lä.

Elsa Finne var ju en af de där sargade, hvars rika hjärtas kamp mot yttre och iure mörker syntes så fruktlöst. Vi andra, som fått jämförelsevis mindre svårigheter på vår lott, vi, som aldrig riktigt ställt oss utom den eviga kärlekens räckvidd, eller vi, som funnit vägen solljus och banad, låt oss ej förhäfva oss. Käre, hvem du än är: *döm ej!* Har du ägt kraft att kämpa dig fram, så tacka honom som förtagit skärpan i ditt lidande. Var du ett af solskensbarnen, så gläd dig och glöm ej honom, som gjorde din väg så ljus, men döm ej, i medvetandet om din egen inneboende styrka och lycka, den svaga, som aldrig fick fäste i lifvet, och som var nog olycklig att ej få syn på vägen till verklig ro.

Du fruktar kanske för att pruta af på dina rättsbegrepp. Det afhåller dig från att se skonamt. Kanske »vankelmod» är dig förhatligt. Kanske du vill stå för en förutfattad mening, där ditt samvete och din etiska känsla bjuder dig: I harnesk! Näväl, jag böjer mig för dina skäl. Låt mig blott, utan att komma ditt nit att ta uttryck i ord, se in i ditt ljusa, klara öga och säga:

»Bättre att vi människobarn fria än falla.»

C. C.

STOCKHOLMS FASTA FÖRSVAR.

»**L**ÅSET FÖR MÅLARENS SJÖ», det stora, strålande Stockholm, som i sig innesluter själfva rotträdarne till vårt nationella lifs bestånd, är tyvärr icke så starkt skyddadt mot yttre våld, att det skulle kunna motstå främmande inkräktares försök att bryta dess riglar. Det bör af denna anledning ligga hvarje fosterlandsvän om hjärtat att i sin mån samla material till effektiva skyddsmurar åt den svenska moderstaden, inom hvilkas hägn hon med lugn fortfarande kunde ägna sig åt sina fredliga värf och med samma lugn i tider af oro och påträngande våld samla sig till försvar mot eröfringslystna fiender.

Det är denna viktiga fosterländska tanke,

Wilh. Becker,

— Kongl. Hofleverantör. —

Afdelningen för Sjukvårdsartiklar:

Dinappar af bästa patentgummi, svarta och röda, såväl vanliga som heljutna, i 17 olika mönster och storlekar — 3½ till 8 cm. långa — från 8 till 20 öre pr st., vid köp af 1 duss. lämnas 10 proc. rabatt.

Äkta Baby-Diflaskor — trekantiga — pr st. 18 öre, med 10 proc. rabatt vid 1 duss. **Diflaskapparaten Baby**, komplett med kokkärl, ställning, flaskor, kautschukproppar och 3 st. nappar kr. 6,50 med 10 proc.

Diflaskborstar till pris af 12 och 25 öre. **Dinappar med ringar**, både af ben och gummi — s. k. **Tröstare** — från 15 till 25 öre. **Svart Slang** af 1:ma paragummi till diflaskgarnityr pr meter 50 öre.

Bröstglas, med eller utan napp och slang från 15 till 75 öre. **Mjölksugare** med 1:ma grå eller röd boll, såväl med som utan reservoar å glaset, från kr. 0,85 till 1,50 pr st.

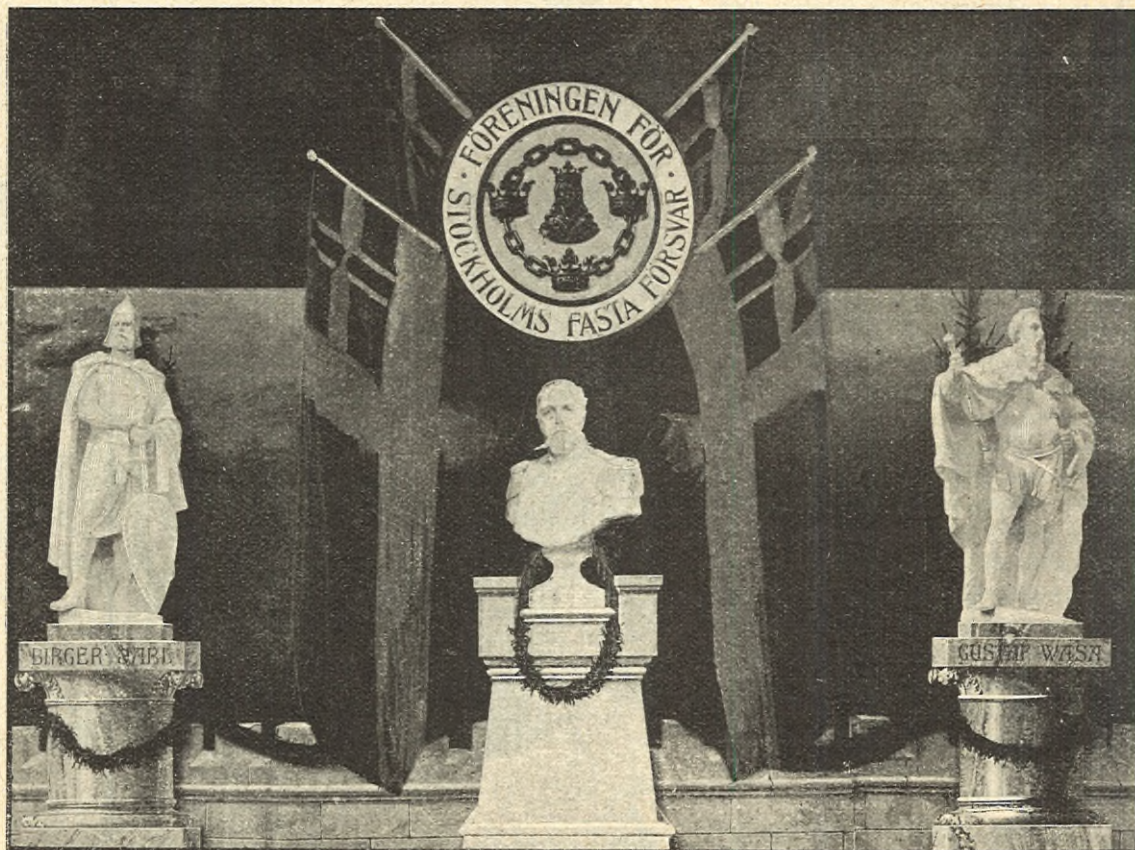
Goda varor, låga priser!

som tagit sig uttryck i den under sistlidne höst på uppmaning af ett antal af vår hufvudstads bemärkta politici, vetenskapsidkare och affärsmän bildade »Föreningen för Stockholms fasta försvar».

»Genom sekler tillbaka,» säger föreningen i sitt upprop, »kan man följa tanken att medels fästningsverk skydda Sveriges hufvudstad för anfall från landsidan. Af mångfaldiga, efter hand till arkiven öfvergångna terrängbeskrifningar, kommittébetänkanden och befästningsplaner finner man, att frågan om hufvudstadens skyddande genom befästningar å dess landsidor gång efter annan tagits under behandling. Ännu befintliga lämningar af gamla skansar i en och annan af stadens utkanter gifva synliga bevis för, att man verkligen gripit sig an med något i berörda syfte.

Emellertid ligger Stockholm än i dag öppet och utsatt för att kunna öfverrumplas, besättas, brandskattas, mähända till större eller mindre del ödeläggas af fiendtliga trupper, öfverlägsna de svenska stridskrafter, som må hafva blifvit lämnade till försvar af hufvudstaden, medan tilläfväntvårs vår hufvudhär kämpar annorstädes. Och har fienden väl fått fast fot i Stockholm, öppnas därifrån för honom vägen till landets centralare delar, Mälardalen och väster därom belägna landskap.

Hvilken svensk ser och erkänner icke att Stockholm är hjärtpunkten för vårt nationella

FÖRSVARSESTEN PÅ MUSIKALISKA AKADEMIEN. FONDDEKORATION MED FÖRENINGENS MÄRKE SAMT BIRGER JARLS, KONUNG OSCAR II:S OCH GUSTAF VASAS BILDSTODER. A. BLOMBERG FOTO.

FRÅN ÖREBRO LÄNS HUSHÅLLNINGSSÄLLSKAPETS 100-ÅRS-FEST. GRUPP AF HEDERSGASTER M. FL. NAMNEN — SE »DAGSKRÖNIKAN»! A. BARR FOTO.

lif. Hvad hufvudstaden med allt, som däruti inneslutes, är samt mer och mer *blir* för Sveriges land och folk, behöfver här ingen utläggning; dock må framhållas hurusom Stockholm är centralpunkten för landets penningrörelse samt att dess industri, handel, sjöfart och järnvägsförbindelser äro af största betydelse för landet i dess helhet.

Militäriskt sett, är förlusten af Stockholm icke liktydig med förlusten af landet; men Stockholms fall vore för oss ur alla synpunkter en riksolycka med öfverskådliga följder. Och en fiende, som nog lär inse, huru tungt det slaget skulle drabba, skall desto mera känna sig manad att rikta ett dristigt och oväntadt angrepp mot denna vår mest känsliga punkt, ju mindre de hinder äro, som från vår sida där kunna ställas i hans väg.

Men ännu är tiden vår. Ännu står oss öppet att under fredens dagar bereda oss på krigshemsökelsens, och det jämväl i nu berörda viktiga afseende. På lämpliga punkter i södra Uppland och Södertörn kunna anläggas befästningar svarande mot ändamålet, utan att dock med afseende på totalkostnaden vara jämförliga med en operationsfästning efter storstatsmått.»

Föreningens ändamål är sålunda dels att väcka och underhålla den svenska allmänhetens intresse för hufvudstadens skyddande medels tidsenliga befästningar, dels att genom insamlande af medel i sin mån bidra till lösningen af denna befästningsfråga.

Sistlidne måndag hade Föreningen, som i närvarande stund räknar öfver 1,000 medlemmar, däraf 220 ständiga, sitt första allmänna sammanträde i Musikaliska akade-

mien. Det synnerligen solenna mötet inleddes med ett hälsningstal af föreningens ordförande, öfverståthållaren Robert Dickson, hvarefter Daniel Fallström i några manligt vackra och klingande strofer talade »för Stockholm»; sedermera följde föredrag af öfverste J. Bratt och bibliotekarien Harald Wieselgren, hvar förutom kvartettsångareförbundet sjöng några fosterländska sånger.

Det högtidliga sammanträdet till ära hade estraden i akademisalen dekorerats med en af Carl Grabow målad vacker fond, efter skiss af Folke Zetterwall, hvilken dekoration vi afbildat i Iduns dagsnummer.

För dem af våra läsare, som aktivt vilja intressera sig för föreningens nationella syfte, meddelas, att inträde i föreningen är beredt för hvarje välfrejdad svensk man eller kvinna, som därtill anmäler sig hos föreningen eller någon dess förtroende-man och erlägger medlemsavgift med tre kronor pr år. De, som önska bli *ständiga* ledamöter, erlägga en avgift af minst *femtio* kronor, hvilket belopp kan inbetalas antingen på en gång eller i särskilda poster, fördelade på högst fem år.

Föreningens verkställande utskott består af följande personer: öfverståthållaren R. Dickson, ordförande, öfverste J. Bratt, v. ordförande, disponenten R. Almström, t. f. krigshofrättsrådet G. Berencreutz, bankdirektör C. Cramér, skattmästare, grosshandlaren R. Francke, major A. Zethelius och notarien F. W. Edelsvärd, sekreterare. Redaktör för föreningens publikationer är kapten Richard Melander.

UR DAGSKRÖNIKAN.

ÖREBRO LÄNS HUSHÅLLNINGSSÄLLSKAP firade under loppet af den sistförflutna veckan sin 100-årsfest i Nerikesbygdens hufvudstad. Festen, som ägde rum i Karolinska skolans högtidssal och till hvilken mellan fem och sex hundra personer tillstädeskommit, öppnades af hushållningssällskapets ordförande landshöfding Svedelius. Under loppet af högtidligheten öfverlämnades af ordföranden sällskapets guldmedalj till förre sekreteraren K. G. Löwenhielm samt sällskapets medalj i silver till fem

DEN NYA JÄRNVÄGSBRON ÖFVER EMÅN VID »STORSTUPET» Å ORSA-HÄRJEÄDALENS JÄRNVÄGSBYGGNAD. P. WINBERGH FOTO.

UR NYÅRSREVVYN PÅ STORA TEATERN I GÖTEBORG. A. JONASON FOTO. 1. FURSTEN AF KROKODILIEN (HR WAHLBOM). 2. PRINSESSAN AF KRO-

KODILIEN (FRKN LEIJMAN). 3. FRKN ROSA GRÜNBERG SOM DAGMAR HANSEN. 4. »KYRKVÅKTARNE». 5. FRU FRISCH SOM »ELEKTRA EDSTRÖM».

allmogemän från länet.

Dagen efter festen hade Örebro pappersbruk genom sin styrelse inbjudit de i staden då ännu närvarande hedersgästerna vid hushållningssällskapets jubileumfest samt representanter för länsstyrelsen, stadsfullmäktige, pressen m. fl. att bese brukets lokaler, arbetssätt och tillverkningar. Sedan de inbjudna församlats, hälsades de välkomna af styrelsens ordförande, ryttmästare Bohnstedt, som lämnade en kortfattad redogörelse för den stora affärens tillkomst, dess fundamentala ekonomiska resurser, dess krafttillgång, omfattningen af dess n. v. tillverkning m. m. Särskildt poängterade tal. den fosterländska princip, som varit bestämmande vid affärens startande, i det så mycket som möjligt af brukets startade tekniska hjälpmedel levererats af svenska verkstäder.

Efter förevisningen bjödos gästerna på lunch i brukets s. k. kartongsal och intogo under animerad stämning den på ett trefligt sätt improviserade måltiden, vid hvilken stolarna utgjordes af papperspackor och bordduken af ett jättepappersark.

Fotografen A. Barr tog en större fotografisk gruppbild af gästerna, innan de åtskildes, hvilken bild återfinnes i dagsnumret af Idun.

De olika personerna äro: n:r 1—5) landshöfdingarne Dyrssen, greve Douglas, Svedelius, Versäll och Holmqvist, 6) friherre Djurklou, 7) greve V. G. Hamilton, ordförande i Skaraborgs läns hushållningssällskap, 8) landtbruksinspektör Lyttkens, 9) fabrikör D. J. Elgérus, 10) öfverdirektör von Feilitzen, 11) direktör Melin vid Örebro pappersbruk, 12) ryttmästaren Bohnstedt, 13) friherre F. de Geer, 14) kammarherre Montgomery-Cederhjelm, 15) kontraktsprosten Wahlfisk, 16) grosshandlaren L. E. Andersson, 17) länsnotarien G. Bergström, 18) direktör Björkegren, 19) rektor Fernqvist, 20) landssekreteraren Richter, 21) fl. d:r E. N. Söderberg, 22) kontraktsprosten Edlund, 23) borgmästaren Schneider, 24) greve E. Lewenhaupt, 25) v. häradshöfdingen Behm, 26) domänintendenten

Bäckström, 27) vice häradshöfdingen Tersmeden, 28) godsägaren Ivar Lindström, 29) folkhögskoleföreståndaren fl. d:r Jonsson i Käfversta, 30) kapten Lindblad (hushållningssällskapets sekreterare), 31) skriftställaren Levi Rickson, 32) ingenjör D. Sielsing, 33) kamrer A. Ekström (de båda sistnämnda vid Örebro pappersbruk) samt 34) direktör Carlsson vid Örebro elektriska aktiebolag.

EN VACKERT BELÄGEN JÄRNVÄGSBRO är den nya bron öfver Emån vid »Storstupet» å Orsa-Härjedalens järnvägsbyggnad. Bron, som finnes afbildad i dagsnumret, består af ett bågspann å 40 m. längd samt 4 mindre spann å 10 m., af de senare hvila tre på stålbockar af s. k. pendelkonstruktion. Landfästena äro utförda af cementbeton och hela broarbetet har fullbordats på cirka 5 månader.

Ritningar och beräkningar till stålkonstruktionen har levererats af A. Björkmans konstruktionsbyrå. Bron ligger 16 km. från Orsa station och från densamma erbjuder sig en pittoresk utsikt öfver Emådalens porfyrrklippor och ända bort emot Skattungby kapell.

DEN NYASTE »SVENSKA NÄKTERGALEN».

INGEN, SOM i utlandets tidningar sett, att en sångerska, vid namn *Jennie Norelli* frät triumfer å än den ena än den andra scenen eller konsertsalongen, har kunnat tänka, att namnet med den främmande klangen bars af en svenska. M:me Norelli är dock såväl

till sitt utseende som till sitt glada, hjärtvinnande sätt en äkta svenska

M:me Norelli är född i Bollnäs, där hennes far var häradsskrifvare. Han tillhörde den gamla, välkända, norrländska släkten Norelius. Däraf sångerskans artistnamn Norelli. Redan som barn visade sig hennes stora musikaliska anlag. M:me Norelli genomgick först Musikaliska akademien i Stockholm, där hon åtnöt undervisning i sång af prof. Julius Günther, och reste sedan för att ytterligare utbilda sin vackra stämma till Paris, där genom den omsorgsfullaste värd hos de mest framstående lärare, sådana som Delle Sedie, Criticos m. fl., rösten ännu mer tilltog i böjlighet och styrka.

Efter fulländade studier afreste m:me Norelli till Amerika, där hon under en nioårig vistelse uppträdde i de flesta större städer och frät stora triumfer. Till Paris kom m:me Norelli 1897 och väckte såväl där som i London 1898 stort uppseende. Då m:me Marchesi insjuknade vid en filharmonisk konsert i Queenshall i London, ersatte m:me Norelli utan vidare förberedelse denna sångerska. Detta prof väckte såväl publikens som kritikens stora erkännande och hade till följd ett engagement vid Covent Gardens opera, där sångerskan uppträdde som Traviata, Julia och Gilda. I denna sistnämnda roll har m:me Norelli alternerat med m:me Melba.

Längtan efter fosterlandet blef henne emellertid slutligen öfvermäktig, och färden ställdes till Sverige, där m:me Norelli i dagarna för första gången offentligen uppträder i Stockholm. M:me Norellis höga och klara sopran säges frappant erinra om Kristina Nilssons och öfvervinna alla koloraturens svårigheter med ett behag och en lätthet, som förskaffat henne erkännande som en bland »the svedish nightingales».

M:me Norelli beger sig härifrån till Helsingfors och Petersburg, hvarpå kosan ställes åter öfver London till Amerika, där hon efter sina konsertresor skall hvila ut i skötet af sin familj. M:me Norelli är nämligen lycklig maka och moder och har i Amerika ett förtjusande hem.

L—G.

JENNIE NORELLI. HEDRÉN FOTO.

BELLA LA BELLA.

HVAR HADE jag förr sett hennes ansikte? Och hur hade hon kommit att hamna i en sådan omgivning och på ett sådant ställe?

Det var frälsningsarméens lokal i den lilla staden X-köping, en väldig, aflång »sal», inrymd i ett för detta spannmålsmagasin. Golfvet bestod af grofva plankor, på de smutsiga, gråa väggarna rann fukten i långa, våtglänsande strimor, fönstren voro försedda med bastanta järngaller, och öfver det otrefliga, kala rummet spreds en matt belysning af osunda fotogenlampor, som hängde ned från det hvitstrukna, fuktfläckade taket. Luften var tjock och däfven.

Salen var fylld af en mycket blandad publik, som dels trängt ihop sig på de grofhyflade bänkarna, dels stående packat sig samman nere vid dörren. Mest var det tarfligt klädda män och kvinnor, men här och där bland de församlade såg man äfven eleganta damer och herrar.

Längst framme i salen fanns en estrad, dit ett par rankiga trappsteg ledde. Däruppe satt en liten skara män och kvinnor i frälsningsarméens svarta och röda färger, kvinnorna, som voro flere, till vänster, männen till höger.

Och framför denna skara sutto två kvinnor. Den ena var ett långt, magert fruntimmer, anskrämlig att skåda i den besynnerliga sutfetthatten, inom hvars breda, framskjutande brätte syntes ett knotigt ansikte med gråblek hy, utstående, färglösa ögon och en simpel mun.

Den andra var hon, som jag sett förr, men hvars namn jag förgäfvos sökte påminna mig.

Hon bar en svart klädning af tarfligt tyg, men som satt liksom gjuten kring hennes lilla smidiga och eleganta gestalt. Brättet på den vederstyggliga frälsningshatten med banden knutna under hakan i en stor rosett bildade en egendomlig ram kring hennes ansikte, hvars förfinade, intelligenta, något tärda skönhet var så mycket mer fångslande, när man jämförde det med de tarfliga ansiktena bakom henne på estraden. Under hattbrättet syntes ett burrtigt, svartbrunt hår, hyn var skimrande hvit, läpparna hade den blekröda korallens färg, och under de mörka, raka ögonbrynen sågo de lysande blå ögonen med en tankfull, väntande blick ut öfver folkmassan i salen.

En herre bakom mig hviskade högt till sin granne: »Kolossalt vacker flicka, den där kaptenen. Ser ut som en förklädd prinsessa.» Och när jag såg mig om i salen, märkte jag, hur allas blickar beundrande voro fästa på henne, hvars ögon lyste som två blåa lågor.

Plötsligt reste hon sig upp. Den gråbleka och den lilla skaran bakom dem följde hennes exempel, och ut öfver salen ljöd en sång, som på en liflig, slagdängaktig melodi prisade saligheten att vara frälst. Mansrösterna voro skrofliga, kvinnorrösterna skrälliga, och den långa gråbleka sjöng så falskt, att hennes gälla röst hvinande skar igenom de andras.

Det fyra gånger upprepade omkvädet, som sattes i med betydande eftertryck, lydde: »Vi äro saliga, halleluja!» Och när andra versen kom med sitt: »Vi äro saliga,» hördes plötsligt nere från dörren en dragharmonika stämma upp trallen till »Den lustige kopparslagaren», och några unga slyngelröster försäkrade med högt skräll: »Vi ä' saliga, halleluja ja-ja-jah!» Det artade sig till stor skandal.

Men kaptenen vände sig till sin lilla här, som på en vink af henne tystnade och satte sig. Äfven kören nere vid dörren slutade sjunga. Endast dragspelet fortsatte oförfäradt, åtföljdt af hviskningar och fnitter. Kaptenen

steg fram ända till estradens kant, och med den lugnt myndiga tonen hos den, som är van att befalla och blifva åtlydd, sade hon:

»Om ni där nere vid dörren vill sjunga med, skall ni sjunga samma ord och melodi som vi här framme. Men om ni kommit hit för att ställa till spektakel och förargelse, går ni ögonblickligen härifrån.»

Talet gjorde verkan. Det blef dödstygt i salen.

Kaptenen vände sig åter till de sina, som reste sig och sjöngo den afbrutna sången till slut utan att bli störda.

Under dessa musikaliska orgier ansträngde jag fåfängt mitt minne för att erinra mig, hvar jag förr sett »den förklädda prinsessan», som lugnat stormen och stod däruppe och sjöng med sin lilla här. Äfven hennes röst föreföll mig bekant.

Jag vände mig till min granne, en liten tjänsteflicka, som med uppbyggd min lyssnade till sången, och frågade, hvem den vackra flickan på estraden var.

»Det är kapten Grahn,» var svaret. »Det är hon och löjtnant Jönsson, som har ställt i gång med frälsningsarmé här i sta'n.»

Nu mindes jag. Bella Grahn var det. Och jag mindes också, hvar och när jag förut sett henne. Det var bara en enda gång, och många år hade gått sedan dess, men hennes ansikte var ett sådant, som man icke kan glömma.

Sången tystnade, och hären satte sig. Löjtnanten ensam förblef stående, slöt ögonen, knäppte ihop händerna och framsade en svamlig bön, som tycktes aldrig vilja ta slut, och hvars innehåll drunknade i långa, salfvelsfulla, läspande s-ljud.

Nu var det kaptenens tur. Hon steg åter fram till estradens kant, slog upp sin bibel och läste liknelsen om såningsmannen. Så började hon tala.

Till en början kommo orden jämna och entoniga, rösten lät kylig, nästan likgiltig, och talarinnan stod nästan fullkomligt stilla. Småningom fingo orden rytm och fart, tonen blef varmare och åtbörderna lifigare. Till sist slog talet ut i full låga, kinderna rodnade, ögonen flammade, och rösten brusade fram, stor och rik, med än bevekande, än mäktiga och gripande tonfall.

Alla lyssnade i andlös spänning, fångade, bundna, tjusade. Och när talarinnan tystnade, hördes genom salen ett sus, som om alla på en gång dragit ett djupt, befriande andedrag.

Efter en kort paus reste sig åter den lilla hären och stämde upp en af sina banalt glada frälsningsmelodier, denna gång utan störande afbrott. Under det sången pågick, trädde en betjänt fram till estraden och räckte kaptenen ett kort. Utan att läsa det tog hon emot det och fortsatte att sjunga med sin skara. När sången var slut, läste hon kortet, vinkade åt de sina att sitta ned och sade därpå i eggande ton:

»Stridskamrater! Vill någon af er nu inför de församlade vittna om, hur han eller hon mottagit Guds ords utsäde?»

Hon sjönk trött ner på sin stol. En groflemmad jätte, tydligen en smed, med godmodigt, humoristiskt ansikte reste sig från sin plats och började:

»Jag har varit en stor syndare, ett riktigt hälleberg, som Guds ord inte kunde växa på. Det var nu det, att jag var för god vän med brännvinsflaskan. Än var hon full, och än var jag full. Och innan jag visste ordet om, så var jag i slagsmål och svor och lefde och ställde till oljud och spektakel och kom i kurran och fick plikta och allting.»

Talaren såg helt förtjust ut, när han skildrade sitt forna, syndfulla lefverne, och litet hvar drog på munnen.

»Jag söp opp, så mycket jag förtjänade, och det var inte litet ibland, för arbete kunde jag som en hel smed, när jag nå'n gång händelsevis var nykter. Emellertid slog jag hustru min. Gjorde jag inte det, du Tilda?»

»Joo,» hördes en röst från kvinnosidan.

»Där hör ni,» fortsatte smeden förnöjd. »Men så kom vår söta lilla välsignade kapten och omvände mig. Nu har jag slagit opp bekantskapen med brännvinsflaskan, och aldrig mer slår jag hustru min. Gör jag det, du Tilda?»

»Neej då,» bekräftade samma kvinnorröst som nyss.

»Nu bär jag hem all min arbetsförtjänst till hustru min och är nykter och salig och ordentlig och omvänd och frälst och allting. Det var bara det, jag ville säga.»

Kaptenen sände honom en gillande nick, när han slutade och satte sig ner. En annan karl steg upp och »vittnade» på liknande sätt men med gudsnådigt allvar och så långtrådigt, att han, innan han ämnat sluta, fick en nick af kaptenen att sätta sig igen.

Åter reste sig Bella Grahn från sin plats, tog upp en gitarr, som stått stödd mot hennes stol, och förde med en mjuk rörelse dess band kring sin nacke.

»Man har bedt mig sjunga *Sarons blomma*. Jag är litet trött, men jag skall försöka.»

Hon knäppte ett par ackord, och med låg, beslöjad röst, hvars klang påminde om tonerna från en violoncell, började hon: »Jag har funnit *Sarons blomma*.» Och när hon sjöng om kvädet: »Som murgrönan klänger vid muren, så fästad vid Jesus jag står», var hennes röst bedårande med sin dämpadt lidelsefulla ömhet.

Jag erfor i alla fall en plågsam känsla af tvifvel. Detta var konst, stor konst i all sin enkelhet. Det var, som om ord och toner likt röda rosor vuxit upp ur marken mitt för våra ögon. Men ur hvad slags jordmån? Var det verklig religiös öfvertygelse — eller var det något annat?

Den groteska blandning af tarflighet och nobless, som bjodits på denna religiösa varieté, ingaf mig en känsla af äckel. Jag trängde mig fram genom den tätt packade folkmassan i den heta, kvafva salen och trädde med välbehag ut i den stjärnljusa vinterkvällen, gick hem till hotellet, där jag bodde, och skref till Bella Grahn en biljett, i hvilken jag bad henne att efter slutadt möte bevilja mig en stunds samtal. En springpojke skyndade åstad med biljetten, jag beställde en liten supé för två upp till mig på mitt rum och satte mig att vänta på min gäst, undrande, om hon skulle komma eller ej.

*

Det var nu tolf år sedan den vinter, då jag i hufvudstaden en gång sammanträffat med Bella Grahn, »Bella la bella», som hon kallades. Då var hon en helt ung flicka, högst tjugu år.

En del musikalkare i Stockholm hade för något välgörande ändamål tillställt en konsert, vid hvilken Bella Grahn och en annan ung dam ur societeten medverkat med ett par duetter och vunnit stort bifall. Visserligen var hennes röst då outvecklad och föredraget diletantmässigt, men redan då fanns hos hennes sång den obeskrifliga ton af ömhet, som gick rakt till hjärtat, och som fånglade långt mera än hennes nästan alltför felfria skönhet.

Vid den gemensamma supén efter konserten kommo fröken Grahn och jag att sitta vid samma bord, och jag hade alltså godt tillfälle

att studera henne. Hon var vacker och stolt som en liten gudinna, firad och fjäsad. Artig och älskvärd var hon mot alla och tycktes vara lika intresserad, när hon lyssnade till damerna, som när hon var kringsvärmad af uppvaktande kavaljerer. Glad föreföll hon egentligen icke; hon gjorde intryck af att iakttaga och tänka, och hon tog emot allas hyllning såsom en naturlig sak, som hon icke ägnade mycken uppmärksamhet åt.

Jag fick veta, att hon var förlofvad med en ung dansk officer, som hon träffat vid en badort i utlandet. Och kort efter vårt sammanträffande erfor jag, att hon begifvit sig till Köpenhamn för att vistas hos sina blivande svärföräldrar, tills bröllopet skulle stå. Hon var själf föräldralös och sades vara förmoden.

Om hennes vidare öden visste jag ingenting. I en tidning hade jag en gång sett hennes fästmans namn i en notis, som omtalade, att den unge löjtnanten ruinerat sig på spel och skjutit sig. Men det kunde ju ha varit en annan officer med samma namn, och jag hade icke tänkt mer på den historien, förrän den nu dök upp i mitt minne, medan jag satt och väntade på min gäst.

(Forts.)

F. L.

»GIFTA SIG FÖR PENGAR...» EN SKÅNSK BYGDESKILDNING AF NELLA NORRVALL.

FORTS. FR. FÖREG. N.R.

NÄR DÖRREN öppnades, och värden i huset såg sin systerson och dennes gode vän, Assarsson på Rydebo, inträda, drog en dyter skugga öfver hans skrynkliga ansikte, ehuru han hälsade dem båda hjärtligt välkomna.

I stället för att gå in i kammaren, ett litet rum innanför stugan, dit de främmande inbjödos, slogo dessa sig ned i storstugan och båda husbonden afsluta sin måltid.

Man talade om väder och vind, om råghöst och dito tröskning samt en hel del annat i den vägen, men Assarsson, som såg förlägen, nästan brydd ut, deltog föga i samtalet.

Han såg sig intresserad omkring i den låga, men vidlyftiga stugan, som hade föga likhet med de höga rummen hemma på Rydebo, fast den ingalunda saknade sitt behag.

Möblerna voro visserligen grofva, gamla och tämligen nötta, men öfver dem och det hela låg liksom ett skimmer af ordning och snygghet, som gjorde ett ljust och hemtrefligt intryck. På den hopslagna sängen med dess yppiga fjäderputor låg ett opphämtatäcke så konstrik och vackert, att det skulle försvarat sin plats hvar som helst. Och rundt kring täckets kanter framträdde de allra finaste lärftslakan, hvilkas tumsbreda hälsöm kanske en gång i tiden hade sytts och pyntats af själfvaste mormors mor. Golfvet i stugan var beströdt med sand men likväl bländande hvitt. En massa blommande krukväxter och en skål med friska rosor ökade trefnaden i det enkla allmogehemmet och gjorde det än mera inbjudande.

Den unge mannens forskande blick stannade slutligen på den torra gestalten borta vid bordet, och en mörk rodnad drog därvid öfver hans ansikte. Och ju längre han betraktade den gamle gnidaren, dess obehagligare kände han sig till mods. Det såg ju nästan ut, som om den stackars mannen sårade sitt eget kött, så ömmade han nämligen, då han vidrörde det stora fläskstycke, som låg framför honom på ett rundt lerfat. Inte nämndes han skära för sig ordentligt heller, utan han bara skrapade en smula i ena kanten och strök sedan med den klumpiga knifven öfver det svarta brödet, så att den tjocka skifvan fick en lätt skiftning i hvitt. Och hur girigt gled de klokliga fingrarna öfver bordet för att samla upp hvarenda liten smula, som råkat falla från brödet.

När sedan Jeppa efter slutad måltid vek upp nedra kanten af byxen och torkade den flottiga knifven, innan han slängde den i bordslådan, vände sig Assarsson bort med en pinande känsla af äckel.

Han lugnade sig likväl genast. Att Bethan var mera moderniserad än den girige fadern, det visste han ju förut. Och att hon inte saknade

skönhetssinne, därom vittnade ju den vackra blomkuketten med sina röda och hvita rosor, sparris-kvistar och förgätmigej, smakfullt ordnadt som det hela var. Den broderade blomsterslingan på soffkudden och den uppslagna boken, som låg kastad på väfstolen, och hvilken Assarsson till sin förvåning fann vara ett af vår litteraturs allra nyaste alster, vittnade äfven om, att dottern i huset följde med sin tid i mera än ett afseende.

»Beth.» skrek plötsligt gubben borta vid bordet med sin gälla röst och afbröt därmed alla den unge mannens fantasier. Och det var ej utan, att patron på Rydebo, hur lugn han annars var, kände en smula hjärtklappning, när han hörde lätta steg närma sig mot köksdörren.

De korta minuter, som sedan följde, stodo alltid lika levande för Assarssons minne, och den bild han då såg, följde honom beständigt som ett af hans både bittraste och fragraste minnen. Ett minne, som han både älskade och — blygdes öfver.

John Assarsson satt på en gammal pinnsoffa, hvilken stod alldeles midt emot köksdörren, så att den, som inträdde, nära nog tvingades att kasta blicken dit förr än till den öfriga delen af rummet. Och då dörren gick upp, vände också den inträdande flickan ögonen mot den på soffan sittande Assarsson. Stora, strålande och vidöppna sågo de in i hans egna, som om de både ville och kunde läsa hvarenda tanke och hvarenda känsla, som rörde sig inom honom. Assarsson, den bildade mannen, som annars var själfva artigheten, glömde sig ända därefter, att han i första häpenheten satt kvar på soffan och bara såg och såg in i dessa trolska, bottenlösa ögon, hvars ägarinna tycktes vara lika öfverraskad som han själf. Rodnad och blekhet växlade nämligen oupphörligt på det finhytta, älskliga ansiktet.

Den rödmålade dörrkarmen med sina nötta kanter bildade en underlig, föga passande ram till den fagra flickgestalten, som blef stående kvar i dörröppningen. Hon bar ett hvitt köksförkläde öfver den enkla, ljusa klädningen, och håret med sina burriga rika vågor låg en smula oordnadt kring det skära ansiktet, men detta gjorde blott den unga flickan ännu mera älsklig och tilldragande.

Assarsson glömde likväl allt annat för de underbara ögonen, hvilka tycktes uttrycka alla möjliga känslor, den korta minut de sågo in i hans egna. Glädje, harm, missräkning, förakt — men också något annat, något, som kom hans annars så kyliga blod att jaga brännande hett genom ådrorna.

»Sätt på kaffe och tag in konjak,» befallde fadern, under det kusinen med en skämtsam anmärkning tvingade den unga flickan in i rummet. Så fort hon hälsat och bjudit de främmande välkomna, försvann hon likväl åter genom köksdörren.

Då herrarna en stund senare kommo ut i kammaren, höll Beth på att duka kaffebordet. Men hur mycket herr John än bemödade sig, fick han henne ej en enda gång att lyfta de sänkta ögonlocken, och hon svarade endast kort och afmått på gästernas försök att få henne in i samtalet. Och så fort man hade satt sig till bordet, lämnade hon rummet.

Assarsson, som var ovanligt fåordig, satt bara och grubblade öfver den sista timmens märkvärdiga öfverraskningar och det besynnerliga uppror, han kände inom sig. Han, som nyss, då han satt och såg på den obehagliga gubben, hade tyckt sig vara i sin fulla rätt, tyckt sig handla fullkomligt ärligt, då han mot den snike mannens guldhögar satte upp sig själf och sina redliga försatser att göra lifvet för dottern så ljust som möjligt. Göra endast så mycket förstås, som en fullkomligt likgiltig människa är i stånd att göra för en annan lika känslolös som hon själf. Att en dotter till rike-Jeppa, sådan han nyss såg honom, skulle hafva större fordringar på äktenskapet och högre begrepp om sitt eget värde än så, tänkte han inte på.

Hvarför kände han sig nu så lumpen, så usel, icke en bit bättre än den gamle gnidaren, som såg ut att kunna sälja sin själ för en handfull guld. Hvarför pinades han nu af en sådan brännande känsla af skam, af ånger — — —

Var det männe för de där konstiga ögonens skull?

Hvarför hade de uttryckt en sådan harmful häpnad, en nästan sårande ringaktning, när de, visserligen ofrivilligt, men fullt och öppet, mötte hans egna? Hvarför blef den där gulbruna glimten, som var så bedärande vacker, att han aldrig tyckte sig ha sett eller känt något dylikt, hvarför blef den med ens så sorgsen, så ringaktande?

Hvarför flammade blicken ur de härliga ögonen så harmful, så tillrättavisande, att han höll på att sänka sin egen?

I första öfverraskningen tyckte han sig visserligen se något helt annat — men sedan — — —

Plötsligt for det som en blix genom hans själ —

HYLINS

Violtvål 612

HYLINS

Liljekonvaljedoft

Store Gud, om hon visste det, om hon hade reda på hela historien. Kusinen var inte vidare eftertänksam, det visste han ju, och fadern såg inte ut att skräda orden, hvad det än gällde. Tänk om Bethan visste, hvad han velat. Han såg ännu i tankarna dessa härliga ögon, hvilka afspglade ett så rikt och fulltonigt själslif. Om hon nu visste, att han velat taga henne med som ett nödvändigt ondt, som ett obehagligt bihang till — den nya ladugården — — —

Någon hördes gå inne i storstugan, och Jeppa öppnade dörren.

»Säg till Beth, att hon tar in en tallrik päron!» sade han till tjänstflickan, som sysslade därinne.

»Hon har gått till byn,» svarade denna med en menande blick på husbonden.

»Hm,» murrade Jeppa litet harmset. »Jag kunde väl tro det, men jag tänkte ändå, att hon skulle blifva hemma i dag åtminstone. Jag begriper inte, hvart mor tagit vägen heller,» tillade han efter en stund. »Jag såg att hon talade med Malena Sonesson vid kyrkan, och har hon gått med henne hem, så får man väl inte se henne vid det här dagsljuset.»

»Nå,» inföll systersonen, »är Malena Sonesson lika sträng och härsklysten nu som förr, eller har hon tröttnat och lämnat tömmarna från sig numera?»

»Ahnej, tömmarna lämnar hon nog inte, så länge hon själf orkar lyfta snärten. Hon har ju alltid varit ett styrande fruntimmer, och det blir hon, så länge hon kan trampa ett par skor. Fast duktig är hon som tre, det kan inte nekas, men så är hon också stursk och enveten för tio. Och mätta i allt är ändå det bästa.»

»Ja men nu är väl ändå Märten, ende sonen, öfver tjugufem år gammal. Morbror talade ju om en gång, att när han hunnit så långt, skulle han övertaga föräldrahemmet.»

»Ja bevars, det heter ju så. Han skall ha gården nästa vår, men hvem som fortfarande blir husbonden, det är lätt att räkna ut. Märten är det ingen ruter i, det är samma pjask som fadern. Gifter han sig, så skall modern i alla fall stanna kvar i huset. Och då kan hvem som helst förstå, hur pass trefligt det blir för en svärdotter där i gården.»

»Men jag såg ju i tidningen, att en Märten Sonesson hade köpt det lilla jordbruket, som ligger näst intill morbrors här österut. Var det Malenas son kanske?»

»Ja, visst var det han. Det var ju bara en liten remsa, som låg emellan våra ågor. Han köpte den i våras, och nu tittar han efter mer. Malena mest förstås.»

Den unge mannen hvisslade — — —

»Så för tusan! Akta dig, Assarsson! Där har du ju en mäktig medtäflare. Och så dessutom två svärmödrar, eller rättare två som vilja blifva det, fast inte precis som vi önskade det. Ty moster och mor Malena samsas väl godt, eller hur?»

Assarsson, som hade blifvit blek, bet harmset samman tänderna, men svarade ej ett enda ord. Hvarje häntyding, som man gjorde på det tilltänkta partiet, kände han nu som ett slag i ansiktet. Men han insåg också, att hvartenda rapp var välförtjänt, och att han ej ägde rätt att försvara sig, och han försökte därför hålla sig utanför saken så mycket som möjligt.

»Ja visst,» svarade Jeppa på systersonens sista fråga. »Sedan det blef bestämdt, att Märten skall ha gården, är man knappast af med Malena. Mor har hon bevars fått på sin sida, men hur det går med tösen, det får tiden utvisa. Men det får i alla fall gå hur det vill, ty Beth tvingar jag aldrig. Inte tror jag, det lönar mödan försöka heller. Hon är en tös, som vet hvad hon vill, Märten unnar jag henne likväl inte, rådde han än om hela kyrkobyn. Och hon är också bra mycket för god att gå som mor Malenas första piga.»

»Åh, bevars väl,» skrattade systersonen, »jag

tänker mor Malena stoppar väl pipan i säcken, om hon får slättens nära nog rikaste tös till svärdotter.»

»Nej, hon skall slippa både det ena och det andra, såvida Beth vill lyda sin far, och han vill det som är rätt i det här fallet åtminstone. För se jag skall säga Beth är en tös som ingen annan.»

Assarsson, som började se Jeppa i ett helt annat ljus än vid deras första bekantskap, såg nu en vacker glimt i de insjunkna ögonen, en glimt, som kom honom att spritta till, ty den påminde om de strålände stjärnor han nyss sett lysa och försvinna.

»Våra tre andra gräbber — rikt gifta alla tre —» fortsatte Jeppa, »voro nog duktiga på sitt vis, men se den här sista, hon har fått hufvud både för dem och pojken, och det vore både synd och skam, om hon skulle kopplas samman med en sådan halfdiot som Malenas Märten. Nej, då tror jag vår lilla Beth skulle passa bättre hos Assarsson på Rydebo.»

»Jaha morbror,» inföll systersonen lifligt, »det tror verkligen jag också. Om där inte precis är så öfverfullt, att man går och trilar öfver penningpåsarna, så är där i stället både ljust och luftigt och högt till taket. Och jag tror till och med att morbror rike-Jeppa kunde ha heder af det som svärfar.»

»Ja det var då hvarken pengar eller plats, jag tänkte på nu. Beth är inte så vidlyftig, och jag tror allt, hon kunde nöja sig med litet nog om det gällde. Men se det är ju skillnad på person,» tillade gubben och gaf Rydebos ägare en vacker, nästan öm blick.

»Och hvad säger då fröken Nilsson själf om sin rike friare?» frågade Assarsson höfligt, och den yfviga mustaschen darrade lätt.

»He, he, he,» grinade gubben, och ögonen fingo återigen sitt giriga, svultna uttryck. »Ja se rika friare äro ingenting ovanligt här i huset, skall jag säga. Men sloge Malena och jag våra gårdar samman, så blefve det ändå det hvassaste af alltihop. Märten blefve då den rikaste bonden, inte bara i byn, utan i hela socknen, och det vore ju inte så illa för honom själf åtminstone. Men se kvinnfolk blir man ju aldrig klok på, åtminstone inte på sådana som den här tösen, ty henne vet man då inte, hvar man har, när det gäller giftermål förstås.»

»Jaså,» sade kusinen, »kanske den stora rikedomens lockar henne dit ändå, trots den otrefliga ägaren och dito svärmodern.»

(Forts.)

KUNGL. TEATERN. Den konsertmatiné, som hr *Hugo Alfvén* i söndags gaf å k. teatern blef en af dessa musikaliska högtidstunder, som stämma till andakt, och från hvilka man tycker sig gå liksom lutrad och renad. Härtill bidrogo ej blott djupet och skönhetserna i de framförda verken, hvilka alla voro af hr Alfvén, utan och den trygga känslan af och glädjen öfver, att man i den unge orkesterledaren kan hälsa ett musikaliskt geni af rang, hvars genialitet ej endast är den lugna, förståndsmässiga, utan lika mycket den tändande, värmande. Programmet alla tre nummer voro kända från föregående konserter, men hvart och ett af dem tager åhöraren mer och mer för hvarje nytt framförande. Särskildt är detta fallet med den härliga D-dur-symfonien med dess sköna andante och dess gripande slut-sats, äfvensom med den stämningfulla och klangfagra tondikten »Klockorna» till Frithiof Holmgrens bekanta sång, i hvilken senare hr *Forsell* utförde solostämman. Symfonien hör för öfrigt till de tonkapelser, som redan bidragit att göra vårt land heder i utlandets konsertsalonger och än mera skall göra det. Programmet slutnummer utgjordes af Nyårskantaten från sekelskiftet och om den måhända bär en viss tillfällighetens prägel,

så kan dock ej förnekas, att den innehåller flere förträffliga saker af anslående skönhet. Solot utfördes högst förtjänstfullt af fröken *Svärdström*. Kören skull man däremot önskat mera klangskön. I betraktande af att det var första gången hr Alfvén offentlig dirigerade en orkester, måste man förvånas öfver det lugn, hvarmed han anförde, och det lif han förstod att ingjuta i hofkapellet. Bifallet var ock efter hvarje sats entusiastiskt och vid slutet af konserten ljödo lifliga bravoprop. Egenomligt nog var ej salongen fullsatt. Vi kunna endast beklaga dem, som försummat infinna sig, både därför att de gått miste om en rik musikalisk njutning och för den likgiltighet de på samma gång visat för en talang, som säkerligen mer och mer skall bidra att rätta hela den musikaliska världens uppmärksamhet vid sig och sitt land.

OLYMPIATEATERN växlar om med sina program snabbt som figurerna i ett kaleidoskop. Denna gång består repisen — ty det är företrädesvis sådana — af den från Södra teatern bekanta franska farsoperetten »Clairette i dragonlägret», hvilken i mån af sällskapets små resurser ges ej öafvet. Det vore önskvärdt att den i någon mån kunde rädda teaterns association ur den ekonomiska misère, hvori sujetterna genom en ovederhäftig direktörs tillbakaträdande råkat.

NYÅRSREVEYERNA I GÖTEBORG. Att revyväsendet inom Göteborgs teatervärld skall frodas och mottagas med om möjligt än större förtjusning än i själfva hufvudstaden, är ju icke underligt i ett samhälle, som lär ha skådat den första nyårsrevyen här i landet, där »vitsen» därtill är inhemska och där dessutom ett köpmans-element dominerar, hvilket naturligtvis gärna vill se sina idéer om ett ordentligt »bokslut» öfverförda jämväl på scenen.

I full öfverensstämmelse härmed är det ock som den förnämsta af årets nyårsrevyer därstädes, den på *Stora teatern* — »Prinsessan för en dag» eller »Åh, hva' ja' ä' lessen», heter den — till författare har just — en affärsman, märkt »Per Saldo», hvilken i detta laget hunnit leverera sina goda göteborgare nära dussinnet, tro vi, af alltid med välbehag mottagna sceniska årsuppgörelser.

Uppsatt af dir. Ranft med vederbörlig elegans och granna kostymer samt med öföfärliga och väl inlindade uddar är också den sista, årets »Per Saldo»-revy, sina föregångare lik, sysselsättande sig, som det vederbör, noga och troget blott med grosshandelsstadens »egna affärer». Byggd på reminiscenser från den regniga sommaren samt på en Marstrand- och en Slottsskogsinteriör etc. framför den som en af sina fredligt komiska hufvudpersoner »den ständigt lipande fursten af Krokodillen», hr *Wahlbom*, hvilken vid ett föregående besök å det kontinentala Marstrand — Marstrand besökes alltid med fördel af »furstar»!! — ledsamt nog råkat förlora en sin dotter, hvilken nedjunkit till skärgårdstös, men emellertid nu återfinnes, för att dock visa sig omöjlig som prinsessa mer än för en dag... Härmed är förf. lyckligtvis inne på ett ämne, skämtet med den Bohuslänska skärgårdens dräpliga fiskarfigurer, hvilket gifvet betingar en Göteborgsrevys oundvikliga framgång, och en, förra året tro vi, nyupptäckt, ung aktriss frkn *Leijman* gör här furur som »prinsessan», alias »fiskar-Malena».

Efter några lämpligt afpassade slängar ått ett tilltagande kommunalt viggssystem, om »prostens kor i Stretered» och den »gudomliga Sarahs» väl utpräglade törst efter »kofvan» samt »Dagmar Hansens» (frkn R. Grünberg) i göteborgarnas tycke mycket för fransyska visit i grosshandelsstaden etc. etc., kommer man så till revyens säkerligen mest lyckade kuplett och dito figurer, de s. k. »kyrkväktarne», ett för Göteborg säkert enastående släkte. Af bekymmer öfver sin gamla, schartauanska domkyrkas skröpligheter — den *lutar* som bekant betänkligt mot sitt fall — ha dessa »trogn» blifvit totalt sneda i mössan af allt tittande...

Lägger man så till detta, att grosshandelsstadens ännu allt annat uppslukande intresse för sina nya elektriska spårvägar förmått revy författaren till en apoteosering i fru *Frischs* intagande personlighet, kulminerande till slut i att en hel elektrisk spårvagn med de 4 årstiderna kör in på scenen,

så mena vi att vi gifvit »Idun»-läsaren en så vidt möjligt samvetsgrann föreställning om huru en Göteborgsk nyårsrevy ter sig i nådens år 1903.

ANTON FRANCK. Den andra februari firar en trägen arbetare i Thalias tjänst, direktör *Anton Franck* sitt tjugufemårsjubileum, hvarvid han på Svenska Teatern i Helsingfors uppträder som Daniel Hjort, en roll, för hvilken han redan i början af sin sceniska bana erhölet mycket erkännande.

Anton Franck ingick vid Finska teatern i Helsingfors vid 19 års ålder och kvarblef i dess tjänst fyra års tid, hvarpå han erhölet engagement vid Svenska teatern i samma stad under de följande fem åren. Under denna tid gjorde han studieresor till Stockholm, där han åtnöt undervisning af regissören H. Christiernsson och balettmästaren Sjöblom. Studierna fortsattes sedermera i Köpenhamn, Berlin, Dresden, Wien och München.

ANTON FRANCK.

I slutet af 80-talet vistades Franck i Berlin där han studerade för Josef Kainz, Max Pohl m. fl. Vid återkomsten från utlandet reengagerades Franck vid Finska teatern. Då år 1874 den s. k. Svenska inhemska teatern grundades, blef Franck dess ledare, hvilken plats han innehade till år 1878. Sistnämnda år bildades i Helsingfors en ny, till en början anspråkslös scenisk anstalt, Folkteatern, hvars första ledare Franck blef. Efter afgången från denna teater organiserade Franck en teaterskola med svenskt undervisningsspråk, hvilken allt fortfarande med understöd af staten är i verksamhet.

Som skådespelare visade Franck sig äga många goda egenskaper och var mycket anlitad. Många de många roller han utfört under sin skådespelarbana nämna vi: Romeo i Romeo och Julia, Thorolf i Kämparne på Helgeland, Osvald i Gengangarne, Rank i Nora, Almers i Lille Eyolf, Robert i Aran, Daniel Hjort i skådespelet af samma namn, Bobberley i Charles tant, Nikita i Mörkrets makt, Don Manuel i Galeotto, Sune i Bröllopet på Ulfåsa, Hellquist i Hur man gör godt, Allan Eksköld i Ensam m. fl.

Då Franck öfvertog ledningen af Svenska inhemska teatern, hade han många och stora svårigheter att öfvervinna. Med okuflig energi bragte han företaget dock framåt så långt, att ått det samma ett statsunderstöd blef beviljadt. Franck visade sig som direktör äga den ovärderliga egenskapen att med jämförelsevis små medel kunna åstadkomma betydande resultat, hvilken egenskap var absolut nödvändig för ledaren af sådana anstalter som den Svenska inhemska teatern och Folkteatern, hvilka hvardera i början af sin tillvaro hade stora ekonomiska svårigheter att bekämpa. Äfven i konstnärligt afseende har Francks uppsättningar af teaterpjäser ofta ådragit sig uppmärksamhet.

J. REUTER.

N:R 2 AF DAMERNAS MUSIKBLAD, utgifvet af *Ellen Sandels*, har utkommit och innehåller ej mindre än fyra kompositioner, nämligen ett anslående Andante religioso af *Fr. Schubert*, ett nätt salongsnummer »Rococo» af *Ignotus*, original för D. M., en förtjusande »Spansk kärlekssång» af *A. Lopez Almagro* samt en vacker »Vårstämning» af *F. Menge*. Textafdelningen meddelar ett bref om musiklivet i Göteborg, biografiska uppgifter om *Fr. Schubert* med porträtt, anekdoter om densamme samt en uppsats »Ur en primadonnas minnen».

Vi rekommendera allt fortfarande det intressanta Musikbladet ått alla musikaliska hem. Priset — 6 kr. pr år — är ju synnerligen billigt i förhållande till den rikliga och omväxlande valutan.

Begär mönster af vårt garanterade solida siden från 90 öre till 15 kronor pr meter.

Specialitet: Nyaste sidentyger för brud-, sällskaps- och promenadoletter, äfven kulörta och hvita.

Vi sälja i Sverige direkt till privata och sända de utvalda sidentygerna tullfritt och franko till bostaden.

Schweizer & Co., Luzern (Schweiz).

— Siden-Export. —

Köp svart Siden!

Pellerin's Margarin
är bäst!

Väfkurs i Örebro.
Med anledning af statsanslag gifves en 3 mån. kurs i väfnad och spånad (fri undervisning för 10 elever) 16 febr.—16 maj. Ansökningar sändas till undertecknad förtast möjligt. Några bildade elever erhålla inackordering hos
NINA von ENGESTRÖM.

Ylleklädningar
i afpassade bitar å 6 mtr, extra fin Engelsk Cheviot, svart, mörkblå och rödbrun, som kostat 12 kr., bortslumpas af en händelse till kr. 7: 75 pr styck.
Hörnboden,
6 Observatoriegatan 6,
STOCKHOLM.

Se nedanstående erkännande!
Allenburys Malted Food Nr 3 har af mig under ett halft års tid blifvit använt i flera fall af konvalescens, blodbrist och allmän kraftlöshet och därvid visat sig vara ett synnerligen kraftigt näringsmedel, som de sjuka haft stort gagn af och utan undantag haft lätt att fördraga, intygas.
Norrköping Kneippbadet d. 15 jan. 1901.
Johan O. A. Bergqvist,
Öfverläkare vid Kneippbadet.
Då priset på dessa food är dubbelt så billigt som andra foodsorter inses lätt fördelen af att använda endast Allenburys food. Säljes på apoteken samt i delikatesaffärerna. I parti genom A. W. Heland, Rikstelefon 11 91, Norrköping och Adolf Ahlgren, Gefte.

Paris 1900 Hors concours
President du Jury

Leichner's Fettpuder
Leichner's Hermelinpuder
och **Aspasiapuder**

äro de bästa oskadliga ansiktspuder, gifva huden en fin, rosig, ungdomsfrisk färgton. Man märker icke, att man är pudrad. Fås på fabriken i Berlin, Schützenstrasse 31. och i alla parfymbutiker. Man begäre alltid
Leichnerska varor!

Agra Mejeri-Margarin
är
finaste märket.

Lefver- och magsjukdomar.

Är lefverna sju k så visar det sig därigenom, att man har dålig smak i munnen, hufvudvärk, dålig matsmältning, gulsot och närvarande Läger man på ett Kattsprängplaster, såsom vidstående bild visar, så inträder snart lindring. Äfven vid magplågor, såsom kramp, kolik, halsbränna ordinerar plästret med godt resultat och gör medicamenter till invärtes bruk öfverflödiga. Finnes å alla apotek å 80 öre. Hufvuddepot: apoteket »Fläcka Örn», Malmö. Endast äkta med skyddsmärket: Springande katt.

Allm. telefon: 8 68, 47 35, 47 36. Rikstelefon: 1 79, 66 10.

Olaus Olssons Kolimport-Aktiebolag
etableradt i Stockholm 1880.

1:a Anthracit.
Hushållskol. Cokes. Briketter.

I likhet med föregående år utförsäljas
Hvita broderade remsor
(extra prima kvalitet å madapolam)
med extra rabatt å hvarje stycke,
J. F. HOLTZ,
H. M. Drottningens Hofleverantör,
Mode- och Sybehörsaffär,
5 Brunkebergstorg 5, 35 Stora Nygatan 35
och 8 Sturegatan 8, Stockholm.
OBS! Order till landsorten exp. omgående. Prover sändas på begäran.

Barngarderoben

denna alla mödrars ovärderliga skatt och hjälpredda, utgifves äfven under nästa år efter samma beprövade plan som hittills. Med sitt en gång i månaden utkommande 8-sidiga nummer, innehållande bortåt ett hundratal illustrationer öfver allt, som hör till våra barns dräkt från de spädaste åren till vuxen ålder, och åtföljdt af en stor dubbelsidig mönsterbilaga, ersätter tidningen mångfaldt den ringa prenumerationsafgiften af 3 kronor pr år genom den nytta och den besparing, dess praktiska vinkar och råd bereda hvarje hem.
Hvarje husmoder, som själf ombestyr sina barnkläders förfärdigande i hemmet, bör ej försumma att prenumerera på

Barngarderoben

Lars Monténs Neutrala Kärtvål till yllevätt och Oleintvål till linnenvätt användes lämpligast sålunda:
1/2 kg. tvål kokas i 2 liter vatten; när tvålen är upplöst, tillsättes under omröring 20 å 25 liter ljumt vatten; i denna utspädda lösning neddoppas plaggen. Vid yllevätt böra såväl lösningen som sköljvattnet hafva 36 å 38 grader. Finnes hos de flesta specerihandlare samt i mina butiker.
Nr 19 Stora Nygatan. — Nr 29 S:t Paulsgatan.
Silfvermedalj i Köpenhamn 1888. — Gulmedalj i Stockholm 1897.

Helt år Kr. 2: 20 **Halft år Kr. 1: 20**

Elegantare och smakfullare

än någonsin, i helt ny utstyrel, utkommer Iduns Modetidning år 1903 med två nummer i månaden, hvart och ett med dagens nyaste moder från Paris, London, Wien och Newyork, tryckta på tjockt och fint illustrationspapper. Dessutom en serie afbildningar af våra vackra svenska folkdräkter.

IDUNS MODETIDNING

Då den därtill erhålles till det otroligt billiga priset af kr. 2: 20 för helt år eller kr. 1: 20 för halft år å närmaste postanstalt genom prenumerering, eller 10 öre pr nummer hos alla våra kommissionärer samt tillhandahåller tillklippta, fullt korrekta mönster till ett mycket billigt pris, finnes det helt visst ingen praktisk husmor, än mindre någon sömmerska, som underlåter att på prof prenumerera på

Halft år Kr. 1: 20 **Helt år Kr. 2: 20**

IDUNS MODETIDNING för år 1903.

Kjolmönster
Lifmönster.

Sedan Idun nu lyckats träffa aftal med ett af Stockholms förnämsta damskrädderier att tillskära alla slag af mönster efter de förnämsta Franska, Engelska, Amerikanska och Tyska modeller, tillhandahållas följande fullt tillförlitliga mönster med elegant snitt i 3:ne olika storlekar:

Prinsessklädning 1 kr.
Kjolmönster med släp ... 1 kr.
» utan » ... 60 öre
Kappmönster 60 öre
Jacquettes 60 öre
Lifmönster 35 öre
Bluslif 35 öre
Ärmmönster 20 öre
Jackmönster 30 öre
Kragmönster (Pellerin) ... 75 öre
Barnmönster, fr. 1—10 år 40 öre
» fr. 10—16 år 60 öre
Nationaldräkter 1 kr.

Expedieras portofritt om rekvisition åtföljd af likvid i frimärken eller postanvisning insändes till
Iduns Mönsterafdelning,
Bryggaregat. 17, Stockholm.
— Alla slag af mönster —

TIDAHOLMS FANTASIMÖBLER

rikhalt. urval i fornn. stil. Fullst. rumsmöble mang utföras i alla olika variationer efter order. Mod. mönster. Begär prisuppgifter från Tidaholms Bruks Aktiebolag, Tidaholm. (Försäljningsmag. Beridarebangs. 27, Sthlm.)

Högstedt & C:o
32 Regeringsgatan 32 — Stockholm —
Specialitet:
Bordeaux- & Bourgogne-viner.
Billiga priser.

KNEIPPBADEN — Borg, Norrköping
Äret om fullständig kall- och varmvattenkur.

Göteborgs Enskilda Bank
12 Brunkebergstorg 12.
Sparkasseränta 4 proc.

Sydsvenska
Kredit-Aktie-Bolaget,
Stockholm, 17 Fredsgatan 17
Afdelningskontor Götg. 31.
(Fonder kr. 6,765,000.)
Deposition 4 %
Sparkasseräkning 4 %
Upp- & Afskrifning 2 %
Kassafack å 15, 20 och 25 kr.
Hemsparbössor.

Hernösands Enskilda Bank,
Kungsträdgårdsgatan 16.
Sparkasseräkning.
Kassafack 15 kr. för år.
Notariatafdelning.

Aktiebolaget Stockholms Diskontobank,
Hufvudkontor: Regeringsgat. 8,
Afdelningskontor: Hötorget 8.
Högsta depositionsränta ... 4 1/2 %
Sparkasseränta 4 %
Checkräkningsränta 2 %
Kreditvänta 5 %
Utländskt mynt köpes och säljes.
Resekreditiv utfärdas. Notariatafdelning. Förvaringsfack.

Första klass Privathotell,
en och två trappor upp,
8 Birger Jarlsgatan (f. d. 10),
Stockholms förnämsta gata.
Rikstelef. 44 01. Allm. Telef. 125 39.
Edla Carlsson.

HERM. MEETHS STOCKHOLM.

Bom- & Linne Spetsar,
Hvita Broderier,
Hvita & kul. Galons i stort urval.
Linneutstyrlar
utföras fast och väl på beställning.

PUCK N:r 5
innehåller bl. a.:
Josefs bröder säljer honom till de Israeliter, första sidans teckning af Edv. Forsström.
Grupper och personnager från generalkonsuls bal af V. André. I. Maskerad-kåseri. Visan om kungar och käjsare.
När spritskatten kommer af Knut Stangenberg. Teckningar af E. Ringner, John Nehrman m. fl.

Ölandsdräkter
utföras på beställning.
Obs. H. K. H. Kronprinsessans modell endast genom
Hush. Sällsk. Slöjdmagasin i Kalmar.

Vatthallavägen 19 n. b. Tel. Ö. 32 75
meddelas **Lektioner** i Teckning, flera sorters måning, gyllenläder, läderplastik m. m.
G. och A. Meukow.
Beställningar utföras.

Läs och märk!
Af alla ekmöbler fås de bästa från Ekmöbelfabriken i Nyköping. Begär prisurkund.

Kr. 1,65. Insänd beloppet till John Fröberg, Finspong, erhållas 100 olika vy- och genrebrefkort.